

OD. No. 2027.

Naam *BOND POOLSE OUDSTRIJDERS.*

Zie ook:

ACD/O. dossier: POOLSE VERENIGING VAN
OUD-STRIDERS (S.P.K.)

VW

[illegible]

DOSSIER No.: OD. 2027

NAAM: Bond Poolse Oudstrijders.

Uit			In	Uit			In	Uit			In
Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum
9/4-52	L										
23/4	C	-	25/4								
8/8.52	C		-								
7/9.52	H/PCD		-								
7/9.52	CVH		9/9								
3/7-59	C										
11. nov 1954	PE										
- 5 JUNI 1968	PR/MC										
3 t20.4.75	ACD/b										
23 APR. 1975	T.5										
23 APR. 1975	CS/24										
03. DEC. 1981	CS/B/sp										

3 USC. 1954

17/3 MRT. 1964

- 6 JUNI 1960

23 APR. 1975

23 APR. 1975

21 DEC. 1981

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 2027

NAAM: BOND POOLSE OUDSTRIJDERS

1. Aangelegd op verzoek van CVV V. dd.12-2-52.
ACD 4c. *fr*
2. *Ingevoerd in OD 125 349 CVV 9/4/52*
3. *Ingevoerd in overzicht, de stukken 108702 en 119125 komen niet in dit OD maar in PD 2027. Verzoek dit te herstellen. CVV 23/4/52*
4. *aan minute 3 is voldaan H/P 3 9/9 '52*
5. *Retour ACD - CVV 20/9.54*
6. Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd. juli '70.
sw

Copie voor OD 2027

24 APR 1952

CX137269.

gene.

*Schutblad is vernietigd*VERTROUWELIJK.Poolse verenigingen P.T.K., S.P.K., P.S.L.

Ingevolge het onderhoud dat U op 22 April 1952 met een mijner ambtenaren had doe ik U hierbij een overzicht betreffende de hierboven genoemde Poolse verenigingen toekomen.

Op 28 December 1946 stichtten de Polen te Breda een op R.K. grondslag gebaseerde vereniging, die zich ten doel stelde deze groep emigranten zoveel mogelijk bij elkaar en in het goede spoor te houden en die tevens in het algemeen de behartiging der geestelijke, sociale en culturele belangen van haar leden beoogde.

In verschillende andere plaatsen bestonden soortgelijke verenigingen, die echter tot begin 1948 onderling geen contact onderhielden. Dit laatste werd, vooral door het bestuur van de Bredase vereniging, als een ernstige leemte gevoeld. Daarom werd op 10 April 1948 een gecombineerde vergadering gehouden bij welke gelegenheid werd besloten tot algehele samenwerking. Daartoe werd overgegaan tot de oprichting van een landelijke vereniging met de naam Poolse Katholieke vereniging in Nederland, in het Pools genaamd Polskie Towarzystwo Katolickie, afgekort tot P.T.K.

Ofschoon in de vereniging een uitgesproken anti-communistische geest heerste, stelde het bestuur zich op het standpunt, dat (mede gezien het feit dat haar leden hier in Nederland gastvrijheid genieten) de vereniging zich geheel buiten de politiek diende te houden. Door de vereniging werd geen enkel contact met de Poolse legatie alhier onderhouden, maar evenmin bestond er enige aanraking of werd openlijk sympathie betuigd met een vroegere, thans te Londen verblijvende Poolse regering.

Langzamerhand deed echter de aan de leden tersake galaten vrijheid meer en meer haar invloed gelden in het verenigingsleven. Zo werd in November 1950 getracht tot een fusie te komen met de vereniging van Poolse oud-strijders. (De U bekende Stowarzyszenie Polskich Kombatantow, afgekort S.P.K.) Deze vereniging is internationaal georganiseerd, heeft haar hoofdzetel te Londen en als leider de Poolse Generaal ANDRZEJ. Zij wil actief deelnemen aan de strijd tegen de invloed van de communistische leerstellingen in het algemeen en tegen de door de huidige regering in Warschau opgerichte verenigingen en instituten in het bijzonder. De S.P.K. bestaat uit duizenden leden die over 24 landen verspreid zijn.

De

De poging tot genoemde fusie deed in de boezem van de Poolse Katholieke Vereniging de strijd ontbranden. Het overgrote deel van de leden is voor aansluiting, een deel is neutraal en slechts een kleine minderheid is er absoluut tegen. Het sterkste verzet komt van de zijde van enige Poolse geestelijken, met name van Pater WRAHA van de afdeling Breda (de kerngroep van de vereniging).

Begin 1951 werden de tegenstellingen in de P.T.K. nog groter door het optreden van de leider van de Poolse Boerenpartij (Polskie Stronnictwo Ludowe, P.S.L.) MIKOLAJCZYK. Deze was gedurende de oorlog lid van de Poolse regering in ballingschap, doch keerde na de bevrijding van Polen daarheen terug en heeft daar nauw samengewerkt met de communisten.

In 1947 moest hij desondanks vluchten en kreeg hij de leiding van bovengenoemde, eveneens internationaal georganiseerde vereniging, die haar hoofdstel te Washington heeft. Deze vereniging, die ongeveer 15% van de geëmigreerde Polen achter zich heeft strijdt blindelings tegen de Poolse regering in Londen en wel speciaal tegen Generaal ANDRZEJ. Haar orgaan is het in Frankrijk uitgegeven dagblad "NARODOWIEC", dat fel ageert tegen de S.P.K. en tegen een fusie van de P.T.K. met de S.P.K. Hierdoor is in de P.T.K. bij de tegenstanders van een fusie met de S.P.K. een toenadering ontstaan tot de P.S.L. niettegenstaande deze niet geheel afwijzend staat tegenover samenwerking met de communisten en haar leider MIKOLAJCZYK zelf deze samenwerking nog steeds mogelijk acht.

Het blad "NARODOWIEC" bestond reeds vroeger in Polen en propageerde toen zeer linkse ideeën. Het staat thans onder redactie van M. KWATKOWSKI, een opportunist zonder moraal. In Poolse emigrantenkringen wordt aangenomen, dat het blad wordt gesubsidieerd vanuit Polen.

Een andere figuur uit de P.S.L. is de gedelegeerde van deze vereniging voor west-Europa, professor Stanislaw KOT., voormalig Pools ambassadeur te Rome. Gedurende de oorlog was hij Pools ambassadeur in Moskou en deed toen alle mogelijke moeite om bij de Russen in een goed bandje te komen. Zijn streven was om de Poolse militairen niet in zelfstandige eenheden onder te brengen, maar in te lijven bij het Russische leger. Door dit streven was gedurende de oorlog al een kloof ontstaan tussen KOT en de Polen in Londen, welke kloof na de oorlog nog dieper werd omdat KOT zich aan de zijde van MIKOLAJCZYK schaarde.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:-

Aan de Heer Corpschef van Politie,
te
HILVERSUM.

Mr K. E. BRESLAU,

RAPPORT VAN KB

AAN HC

No.: 4724

Betr.: POOLSE VERENIGING TE VLISSINGEN.

Typ.D.

NIET O.K.
ACD/
DAT:
PAR:

6.681	6.68
09 238	
18 APR. 1952	
ACD/136346	

Schutblad is vernietigd

De Poolse vereniging te Vlissingen is thans aangesloten bij de internationale organisatie van Poolse oudstrijders.
Legitimatiekaarten werden uitgereikt.

KB, 15 April 1952

VRIJ VOOR ACTIE

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

CO 125909

127061

Afd./Sect.: CVV

Dat.: 12/12/51

Par.: 12/12

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. 4C Dat.: 21-3-52 Par.: 498

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1. Kist met 100: 19.12.51
2.
3. CVV 11/12/51 - f. CVV I 9/1.52
4. CVV
5. 10/1 B III
6. B III
7. CVV Wm. 127061 12/12
8. ACD instruct. CVV 17/1/52
9. 12/12 en 2 p. 2. 12/12
10. ACD hi bovensaande instructie 12/12

S.T.

18 December 1951.

No. Gr.V.D. 1363/51 Conf.

Bijlagen: twee.

Onderwerp: Poolse Vereniging van Oud-
Strijders (S.P.K.).

82 2027

NIET O.K.
ACD/ SE 2
DAT: 21.5.52
PAR: 442

6.681

CONFIDENTIEEL

19 DEC. 1951

AC

ms 909

In vouwe dezès gelieve U aan te
treffen een uittreksel uit een veilig-
heidsrapport, opgemaakt door Z, naar
de inhoud waarvan korthedshalve wordt
verwezen.

Dezerzijds wordt verzocht de even-
tuele verdere behandeling te willen over-
nemen.

Indien terzake nieuwe gegevens te
mijner kennis worden gebracht zal ik U
deze doen toekomen.

S.T.

AAN: Hoofd B.V.D.

t.a.v. de Heer Gerbrands.

Typ: 10.
Coll.: 26

VEILIGHEIDSRAPPORT.

BERICHT.

Datum van het bericht:	4 December 1951.
Rapporteur:	
Van wie is het bericht afkomstig:	Contact;
Betrouwbaarheid van de berichtgever:	Betrouwbaar;
Betrouwbaarheid van het bericht:	Betrouwbaar;
Welke actie's zijn ondernomen:	Gene;
Met welke instanties wordt samengewerkt:	Gene.

Onderwerp: Poolse vereniging van Oud Strijders (S.P.K.)

Ik moge U hierbij het navolgende berichten:

Namens het Hoofdbestuur van de op 28 October 1951 te Utrecht opgerichte vereniging van Poolse oud strijders in Nederland, kortelijk officieel aangeduid met S.P.K., werd mij het navolgende medegedeeld:

In 1945 werd te Londen, voor Engeland, Frankrijk en Duitsland, de vereniging van Poolse oud strijders, aangeduid met S.P.K., opgericht.

De meeste Polen, ex-militairen, die toen in die landen verbleven, waren lid van die vereniging, ook de Poolse ex-militairen die nadien naar Nederland kwamen.

In Nederland werd toen niet overgegaan tot het oprichten van een eigen Hoofd-Bestuur voor die vereniging.

Wel werd in 1947 in Nederland de Poolse Katholieke vereniging opgericht, kortweg officieel aangeduid met P.T.K.

Deze vereniging P.T.K. bestaat alleen in Nederland en heeft geen afdelingen in het Buitenland, noch is er in enig ander land een vereniging, genaamd P.T.K., opgericht.

Om meerdere redenen rees er onenigheid onder de leden en Hoofdbestuur-leden van de P.T.K., zoals o.a.:

- 1e. Daar de P.T.K. min of meer werd gedreven door de Poolse Pater EFREM te Breda. Hij had al gedeelegeerde zitting in het Hoofdbestuur. Hij drong de leden van het Hoofdbestuur en de leden der vereniging, afdeling BREDA, min of meer zijn mening op, -Hij wenste alle politiek buiten de vereniging te houden, noch moeide hij zich met het Communisme,- Hij wilde de Poolse Regering te Londen niet erkennen en verlangde van de leden dat zij de Poolse Regering te Londen niet erkenden. (Zelf is hij beslist anti-communistisch georiënteerd.)
- 2e. Omdat de vereniging P.T.K. hoofdzakelijk te Breda en omgeving, te Utrecht en elders, is geïnfilteerd door de Poolse Groep van MIKOLAJCZYK en S.KOTT te Parijs. Verschillende leden van de P.T.K. zijn lid geworden van genoemde groep. De activiteit van MIKOLAJCZYK en S.KOTT, heeft onder het bestuur van de P.T.K. vrij grote organisatiemogelijkheden geschapen door hun obstructie, -door het verspreiden van pamfletten onder de leden van de P.T.K.,- door de Voorzitter van de P.T.K. in een verkeerd daglicht te stellen.-door chantage enz.-

Hutts
om
OP
Poolse
Bureau
(K) Bartel 18-10-51
(K) 11/74
11-11-51
11-11-51

- 3e. Omdat men in de statuten van de P.T.K. weinig spreekt over de algemene oriëntatie, -noch over de ideologie omtrent de bevrijding van Polen etc.-

De statuten zijn te algemeen en te passief en spreken daardoor te weinig tot de mensen.

Voorgestelde veranderingen in bedoelde statuten, die een en ander zouden wijzigen, werden zonder meer geweigerd.

- 4e. Ook de (oude) vereniging Z.K.P.T. in Zuid-Limburg (de oude emigratie-vereniging van Poolse mijnwerkers) is sterk geïnfiltreerd door de groep van MIKOLAJCZYK uit Parijs. Omdat van de zijde van de P.T.K. geen enkele maatregelen daartegen genomen werden, door b.v. tegenpropaganda, ontstond ook daarover onenigheid.

Omdat de P.T.K. in vele opzichten niet voldeed, werden door de leden en Hoofdbestuursleden van de P.T.K. vergaderingen belegd, ten doel hebbende om een oplossing voor de gerezen moeilijkheden te vinden.

Daar de Poolse vereniging S.P.K. wel aan de wonden van de meeste Polen voldeed werd getracht een fusie tot stand te brengen tussen de verenigingen S.P.K. en P.T.K. waarbij dan de P.T.K. grotendeels in de S.P.K. zou worden opgelost. Ingeval van totstandkoming van die fusie zou het Katholiek karakter en de statuten van de P.T.K. worden erkend.

Het overleg tussen bedoelde leden duurde twee en een half jaar, zonder dat een resultaat bereikt werd.

Hoofdzakelijk door de oppositie van Pater EFRIM te Breda, kwam de fusie niet tot stand.

Om meer genoemde redenen werd voor Nederland, op 28 October 1951, te Utrecht, de vereniging S.P.K. opgericht.

Het doel van de Poolse vereniging S.P.K. is kortelijk:

- 1e. De S.P.K. is geen politieke of quasie-militaire organisatie, doch een sociale organisatie, die streeft naar de behartiging van de algemene belangen. In deze vereniging zijn vele ex-Poolse militairen verenigd, die elkander hebben leren kennen op de slagvelden. Burgers kunnen geen lid van deze vereniging zijn, doch enkel die Polen, die als militair, in dienst zijn geweest bij het Poolse leger, onder de democratische Regering. De deelname daaraan als lid, is echter niet uitgesloten voor vrouwen ~~van~~ die militairen of vrouwen en burgers die op enigerlei wijze werkzaam geweest zijn bij het bedoelde Poolse leger.
- 2e. De leden in velerlei aangelegenheden zo veel mogelijk behulpzaam te zijn, door ondersteuning van de leden op Godsdienslig, cultureel en sociaal gebied.
- 3e. Met wettelijke en geoorloofde middelen te streven naar de bevrijding van Polen, - de bestrijding van het communisme door woord en geschrift.- De S.P.K. houdt zich niet in met partij-politiek, doch is wel gekant tegen het communisme. Het bestuur, inclus de voorzitter der vereniging, moet partij-loos zijn.
- 4e. Zij erkent de Poolse Regering te Londen en werkt loyaal met elke democratische Regering mede, ter bevordering van de algemene belangen.

De Poolse vereniging S.P.K. werkt en is erkent in vele Europese en Amerikaanse landen.

Zij is erkent door de nagenoemde 25 landen:

Verenigde Staten van Noord Amerika, Engeland, Frankrijk, België, Canada, Argentinië, Italië, de drie Zones van West Duitsland, Zwitserland, Zweden, Oostenrijk, Libanon, Oost-Afrika, Chili, Denemarken, Uruguay, Brazilië, Noorwegen, Australië, New-Zeeland, Equador, Griekenland, ~~voorst~~ de kringen van de S.P.K. te Venezuela, Peru, Dominica, en op de Archipel eilanden.) Polen heeft circa 8 miljoen politieke vluchtelingen in het Buitenland.)

Het bijgevoegde statuut van de verniging S.P.K. is het z.g. algemene Statuut, hetwelk als richtsnoer dient voor alle, in elk land afzonderlijk, aangepast aan de plaatselijke omstandigheden, vast te stellen statuten.

Voor Nederland moet nog een apart statuut worden opgesteld.

De statuten en reglementen van bedoelde vereniging zullen voor Nederland nagenoeg soortgelijk zijn, aan die statuten, die in Engeland in gebruik zijn bij die vereniging.

Inzake meerbedeelde vereniging moge ik, rapporteur, nog het volgende opmerken:

- 1e. De vereniging S.P.K. komt mij als een betrouwbare en solide vereniging voor. Reeds jaren ken ik de meeste leden van het Hoofdbestuur persoonlijk en allen hebben steeds een gunstige indruk op mij gemaakt. Inzake het verstrekken van gegevens voor Nederlandse belangen, zijn bedoelde personen mij steeds behulpzaam geweest.
- 2e. Gezien het contact dat onze dienst met het Hoofdbestuur van meergenoemde vereniging heeft, zullen meer gegevens van algemeen belang, ter beschikking van onze dienst worden gesteld.
- 3e. Het doel van dit rapport is om U een kort overzicht te geven omtrent de oprichting, doelstellingen, werkwijze etc., van de op 28-10-'51, opgerichte Poolse vereniging S.P.K.

STATUT GŁÓWNY
STOWARZYSZENIA POLSKICH KOMBATANTÓW

STATUT GŁÓWNY STOWARZYSZENIA POLSKICH KOMBATANTÓW

(Uchwalony w dniu 20 maja 1946 roku na I Walnym Zjeździe Delegatów SPK, zmieniony w dniu 20 czerwca 1947 roku na II Walnym Zjeździe SPK oraz w dniu 15 sierpnia 1950 roku na III Walnym Zjeździe SPK)

ROZDZIAŁ I PRZEPISY OGÓLNE

ART. I. NAZWA, ZASIĘG DZIAŁANIA, SIEDZIBA.

- § 1. Organizacja nosi nazwę: Stowarzyszenie Polskich Kombatantów. W dalszym ciągu niniejszego statutu nazwę organizacji wymienia się w skrócie: SPK.
- § 2. Terenem działania SPK są obecnie wszystkie kraje, w których przebywają na wychodźstwie żołnierze i b. żołnierze Polskich Sił Zbrojnych.
- § 3. Siedzibą SPK jest Londyn ewentualnie inna miejscowość, wybrana przez Radę Główną SPK.

ART. II. CEL, CHARAKTER I ŚRODKI I DZIAŁANIA.

§ 1. Celem SPK jest zespolenie wysiłków dla dobra Polski i ogółu członków w dziedzinie ideowej, kulturalnej, opieki społecznej i gospodarczej. SPK ma na celu:

a) w dziedzinie ideowej:

- utrzymanie i realizację wśród wychodźstwa polskiego i innych społeczeństw świata idei niepodległej i wolnej Polski;

- umacnianie spójności narodowej i pozostawianie wśród członków koleżeństwa oraz więzi tradycji zespołowych, powstałych w czasie walk o niepodległość;

- współpracę z kombatantami innych narodów w utrzymaniu koleżeństwa i przyjaźni międzynarodowej byłych żołnierzy oraz urzeczywistnienie w świecie tych ideałów, za które kombatanci wolnych i demokratycznych narodów świata oddawali swe życie;

- uzyskanie dla kombatantów polskich równych praw z kombatantami państw ich zamieszkania;

- obronę i szerzenie prawdy historycznej o wkładzie i udziale polskim w drugiej wojnie światowej;

b) w dziedzinie kulturalnej:

- uczestnictwo w życiu kulturalno-oświatowym wychodźstwa;

- popieranie wśród ogółu Polaków za granicą, a w szczególności wśród młodego pokolenia, twórczego i dynamicznego ruchu kulturalnego, opartego na

tradycji narodowej i organicznych związkach z cywilizacją chrześcijańską;

- zaspokajanie potrzeb kulturalnych i oświatowych członków SPK i ich rodzin;

c) w dziedzinie opieki społecznej:

- współdziałanie w rozciąganiu opieki nad członkami niezdolnymi do pracy, invalidami, nieuleczalnie chorymi, starcami, wdowami i sierotami;

- poradnictwo i pośrednictwo pracy;

d) w dziedzinie gospodarczej:

- pomoc członkom w zdobywaniu odpowiednich warunków bytu i w zaspokajaniu ich potrzeb materialnych przez ułatwianie im pogłębiania przygotowania fachowo-zawodowego, współdziałanie w organizowaniu obrony ich interesów zawodowych, pomoc w organizowaniu indywidualnych i zbiorowych, a w szczególności spółdzielczych, warsztatów pracy oraz akcję na rzecz zbiorowych ubezpieczeń członków;

- tworzenie zdrowych podstaw gospodarczych dla realizacji celów SPK przez prowadzenie przedsiębiorstw własnych lub udział w przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych i gospodarczych, a także dokonywanie transakcji finansowych i gospodarczych w celu podniesienia dochodów własnych SPK.

§ 2. SPK jest organizacją społeczną o charakterze samopomocowym, opartą o zasady powszechności i demokracji.

§ 3. Podstawy kierowania działalnością SPK stanowi oparta o prawo wola ogółu człon-

ków wyrażona w sposób przewidziany statutem,

§ 4. SPK realizuje swoje cele przez:

- a) współdziałanie członków,
- b) działalność władz oraz organów i instytucji powołanych do wykonywania poszczególnych zadań,
- c) współpracę i współdziałanie z organizacjami społecznymi i instytucjami polskimi i obcymi,
- d) działalność gospodarczą i środki materialne gromadzone przez wszystkie ognia organizacyjne.

ROZDZIAŁ II

CZŁONKOSTWO SPK

ART. III. PRZYJMOWANIE CZŁONKÓW.

- § 1. Członkowie SPK dzielą się na członków zwyczajnych, nadzwyczajnych, wspierających i honorowych.
- § 2. Członkiem zwyczajnym może być:
- a) każdy żołnierz i były żołnierz PSZ,
 - b) obywatel polski, który brał czynny udział w walce o niepodległość Polski.
- § 3. Członkiem nadzwyczajnym może być:
- a) pełnoletni członek rodziny osób wymienionych w art. III § 2,
 - b) cywilny pracownik instytucji wojskowych i społeczno-charytatywnych oraz inna osoba, która pracowała bezpośrednio na rzecz jednostek wojskowych lub żołnierzy PSZ.
- § 4. O przyjęciu w poczet członków zwyczaj-

nych oraz nadzwyczajnych decyduje zarząd koła na podstawie pisemnej deklaracji złożonej przez kandydata, dokumentów i opinii własnej. Odmowa przyjęcia nie wymaga uzasadnienia. Odwołanie od decyzji zarządu koła może być wniesione przez zainteresowanego do zarządu oddziału.

§ 5. Członkiem wspierającym może być każda osoba fizyczna lub prawna, która zostanie przyjęta do SPK przez zarząd oddziału lub Zarząd Główny SPK, na wniosek któregoś z ogniw organizacyjnych SPK, za pomoc w realizacji jego celów.

§ 6. Członkiem honorowym może być każda osoba, której ta godność zostanie nadana przez Radę Główną lub walny zjazd na wniosek zarządu oddziału lub Zarządu Głównego SPK.

ART. IV. PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁONKÓW.

- § 1. Członek zwyczajny posiada:
- a) czynne i bierne prawo wyborcze do władz SPK,
 - b) prawo uczestniczenia we wszystkich korzyściach, wynikających z realizacji celów SPK.
- § 2. Członek zwyczajny jest obowiązany:
- a) postępować zgodnie z zasadami etyki chrześcijańskiej i godnością Polaka,
 - b) przestrzegać postanowień statutu, uchwał i regulaminów na ich podstawie opracowanych, a w szczególności regulaminu sądów koleżeńskich oraz zarządzeń władz SPK wydanych w granicach ich uprawnień statutowych,
 - c) brać czynny udział w pracach SPK,

d) przestrzegać solidarności organizacyjnej i zasad koleżeństwa w stosunkach między członkami,

e) płacić regularnie składkę członkowską.

§ 3. Członkowie nadzwyczajni, wspierający i honorowi mają prawa członków zwyczajnych, z wyjątkiem czynnego i biernego prawa wyborczego do władz SPK.

§ 4. Członkowie nadzwyczajni mają obowiązki członków zwyczajnych.

§ 5. Członkowie SPK nie otrzymują wynagrodzenia z tytułu wykonywanej pracy na rzecz SPK, z wyjątkiem zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

Członkowie SPK mogą otrzymywać zwrot kosztów, poniesionych w związku z wykonywaniem powierzonych im obowiązków, w wysokości określonej przez kompetentne władze SPK.

ART. V. ZAWIESZENIE W PRAWACH CZŁONKA.

§ 1. Zawieszenie w prawach członka następuje:

a) automatycznie z powodu nieusprawiedliwionego zalegania w opłacaniu składek członkowskich ponad trzy miesiące — po uprzednim upomnieniu,

b) decyzją zarządu właściwego koła lub ogniwa wyższego z powodu poważnego naruszenia któregośkolwiek z obowiązków członka, wymienionych w art. IV § 2 lit. a, b, d, lub działania na szkodę SPK.

§ 2. Zarząd pobiera decyzję o zawieszeniu z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego sądu koleżeńckiego SPK. Decyzja zarządu o zawieszeniu w prawach członka, powzięta z własnej inicjatywy, wymaga

zatwierdzenia przez właściwy sąd koleżeńcki SPK.

§ 3. Decyzja o zawieszeniu członków władz SPK wymaga zatwierdzenia przez sąd koleżeńcki oddziału SPK.

§ 4. Zawieszenie w prawach członka nie może trwać dłużej niż trzy miesiące.

ART. VI. UTRATA PRAW CZŁONKOWSKICH.

§ 1. Utrata praw członkowskich następuje wskutek skreślenia lub wykluczenia członka.

§ 2. Skreślenia z listy członków SPK dokonuje zarząd właściwego koła: na własną prośbę członka, z powodu nieusprawiedliwionego zalegania w opłatach członkowskich ponad sześć miesięcy lub wskutek wyjścia na jaw okoliczności, które czynią nieważnym przyjęcie członka. Od decyzji zarządu koła przysługuje zainteresowanemu odwołanie do zarządu oddziału SPK.

§ 3. Wykluczenie członka z SPK następuje wskutek poważnego naruszenia przez niego któregośkolwiek z obowiązków, wymienionych w art. IV § 2 lit. a, b i d, lub działania na szkodę SPK.

§ 4. Orzeczenie o wykluczeniu członka wydaje właściwy sąd koleżeńcki SPK. W wypadku popełnienia przestępstwa hańbiącego, decyzję o wykluczeniu członka może powziąć zarząd właściwego koła lub zarząd ogniwa wyższego; decyzja ta wymaga zatwierdzenia przez właściwy sąd koleżeńcki oraz musi być podana do wiadomości zarządu oddziału w terminie czternastu dni.

§ 5. Odwołanie od orzeczenia sądu koleżeńskiego koła może być wniesione przez zainteresowanego do sądu koleżeńskiego oddziału SPK. Odwołanie może być wniesione z powodu:

- a) nieuwzględnienia przez sąd koleżeński koła okoliczności istotnych dla oceny winy lub wymiaru kary,
- b) naruszenia przez sąd koleżeński koła istotnych zasad postępowania,
- c) wymiaru kary.

§ 6. Prawomocne orzeczenie o wykluczeniu członka z SPK może być podane do powszechnej wiadomości.

ROZDZIAŁ III ORGANIZACJA SPK

ART. VII. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

§ 1. Ogniwami organizacyjnymi SPK są:

- a) KOŁA,
- b) OKRĘGI,
- c) ODDZIAŁY.

§ 2. Każde ogniwo organizacyjne stanowi organiczną część SPK. Organizację ogniw, wymienionych w art. VII § 1, i zakres kompetencji ich władz oraz sposób gospodarki regulują statuty oddziałów, uchwalane na zjazdach oddziałów i zatwierdzane przez Radę Główną SPK.

§ 3. Statuty oddziałów mogą nie przewidywać tworzenia okręgów jako pośrednich ogniw organizacyjnych. W wypadkach wyjątkowych, gdy tworzenie kół na danym terenie nie jest możliwe, władze oddziału pełnią

równocześnie funkcje władz koła.

§ 4. Gospodarka wszystkich ogniw organizacyjnych prowadzona jest na podstawie zasad uchwalonych przez Radę Główną SPK. Zasady te powinny zawierać m. in.:

- a) rodzaje dochodów własnych ognia,
- b) formy jego działalności gospodarczej,
- c) granice odpowiedzialności ognia za jego działalność gospodarczą wobec ogniw wyższych i władz głównych SPK,
- d) form zabezpieczenia wspólnoty majątkowej SPK.

Oddziały podają swoje budżety, zamknięcia roczne rachunków i bilanse do wiadomości Zarządu Głównego SPK.

§ 5. Likwidację oddziału SPK przeprowadza się przy współudziale pełnomocnika lub pełnomocników Zarządu Głównego, którzy przejmują pozostały majątek do czasu decyzji Rady Główniej o jego przeznaczeniu.

§ 6. Władzami SPK są:

- a) WŁADZE KOŁ,
- b) WŁADZE OKRĘGÓW,
- c) WŁADZE ODDZIAŁÓW,
- d) WŁADZE GŁÓWNE.

§ 7. Władze SPK są wieloosobowe i pochodzą z wyborów w głosowaniu tajnym, przeprowadzanych na podstawie postanowień statutu. Do władz koła oraz delegatem na zjazd oddziału może być wybrany członek zwyczajny, należący do SPK co najmniej od trzech miesięcy; do władz oddziału (z wyjątkiem zjazdu oddziału) oraz do władz głównych SPK może być wybrany członek

zwyczajny, który jest członkiem SPK co najmniej od roku. Postanowienie to nie dotyczy nowopowstałych ogniw SPK.

Niższe władze organizacyjne SPK są odpowiedzialne za swoją działalność wobec swych członków oraz władz wyższych, podlegają ich kontroli oraz mają obowiązek przedkładania im sprawozdań.

- § 8. Członkowie zarządów ogniw organizacyjnych SPK mogą — w ramach uchwał budżetowych — otrzymywać ryczałtowy zwrot kosztów poniesionych z powodu wykonywania stałej pracy na rzecz SPK.

Członkowie władz SPK nie mogą być zatrudnieni za wynagrodzeniem w przedsiębiorstwach i instytucjach SPK podległych władzom, w których zasiadają.

ART. VIII. KOŁO SPK.

- § 1. Podstawowym ogniwem organizacyjnym SPK jest koło. Powstanie koła wymaga za-
twierdzenia zarządu oddziału SPK. Zadaniem koła jest realizacja celów SPK na obszarze swojego działania. Zasięg terenowy koła ustala zarząd wyższego ognia na wniosek zainteresowanego koła.

- § 2. Władzami koła są:

- a) WALNE ZEBRANIE KOŁA,
- b) ZARZĄD KOŁA,
- c) KOMISJA REWIZYJNA KOŁA,
- d) SĄD KOLEŻEŃSKI KOŁA.

W wyjątkowych okolicznościach funkcje sądu koleżeńskiego danego koła może wykonywać sąd koleżeński innego koła lub

sąd koleżeński wspólny dla kilku kół. Sposób wyznaczania oraz organizację takiego sądu ustala regulamin sądów koleżeńskich SPK.

- § 3. Organizację koła i zakres kompetencji jego władz oraz sposób gospodarki reguluje statut oddziału SPK.

ART. IX. OKRĘG SPK.

- § 1. Koła znajdujące się na obszarze określonym przez zarząd oddziału mogą tworzyć okręg SPK. O istnieniu okręgu decyduje zarząd oddziału SPK. Zadaniem okręgu jest pomoc w realizacji celów SPK przez koła na określonym obszarze.

- § 2. Władzami okręgu są:

- a) ZJAZD OKRĘGU,
- b) ZARZĄD OKRĘGU,
- c) KOMISJA REWIZYJNA OKRĘGU.

- § 3. Organizację okręgu oraz zakres kompetencji jego władz i sposób gospodarki reguluje statut oddziału SPK.

ART. X. ODDZIAŁ SPK.

- § 1. Oddział jest autonomicznym ogniwem organizacyjnym SPK, działającym w zasadzie na obszarze jednego kraju (państwa). Rada Główna zatwierdza powstanie oddziału i ustala jego zasięg terytorialny na wniosek Zarządu Głównego SPK. Zadaniem oddziału jest realizacja celów SPK na swoim terenie, zgodnie z postanowieniami niniejszego statutu oraz wytycznymi władz głównych SPK.

§ 2. Władzami oddziału są:

- a) ZJAZD ODDZIAŁU,
- b) RADA ODDZIAŁU,
- c) ZARZĄD ODDZIAŁU,
- d) KOMISJA REWIZYJNA ODDZIAŁU,
- e) SĄD KOLEŻEŃSKI ODDZIAŁU.

§ 3. Organizację oddziału oraz zakres kompetencji jego władz reguluje statut oddziału SPK, dostosowany do wymogów prawa miejscowego. Postanowienia statutu oddziału nie mogą stać w sprzeczności z zadaniami i przepisami niniejszego statutu, mogą jednak — za zgodą Rady Głównej SPK — przewidywać odmienną organizację i kadencję jego władz.

§ 4. Władze oddziału prowadzą gospodarkę zgodnie z uchwałami Rady Głównej i na zasadach analogicznych do władz głównych SPK. Władze oddziału, na którego terenie znajduje się siedziba władz głównych SPK, mogą prowadzić wspólną gospodarkę z Zarządem Głównym. Rada Główna SPK może wyodrębnić część majątku SPK na potrzeby tego oddziału.

ROZDZIAŁ IV

WŁADZE GŁÓWNE SPK

ART. XI. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

Władzami głównymi SPK są:

- a) WALNY ZJAZD SPK,

- b) RADA GŁÓWNA SPK,
- c) ZARZĄD GŁÓWNY SPK,
- d) GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA SPK.

ART. XII. WALNY ZJAZD SPK.

§ 1. WALNY ZJAZD SPK jest najwyższą władzą SPK.

W walnym zjeździe biorą udział:

- a) delegaci lub ich zastępcy wybrani przez zjazdy oddziałów spośród delegatów kół,
- b) delegaci afiliowanych organizacji kombatanckich, zgodnie z warunkami umowy o afiliację,
- c) członkowie władz głównych SPK, wymienionych w art. XI lit. b, c i d — bez prawa głosowania.

§ 2. Ilość delegatów oraz sposób obesłania walnego zjazdu SPK ustala każdorazowo Rada Główna z zachowaniem zasady proporcjonalności.

§ 3. Do prawomocności walnego zjazdu SPK konieczna jest obecność delegatów (zastępców lub pełnomocników) co najmniej połowy ogólnej liczby oddziałów SPK, reprezentujących co najmniej jedną trzecią ogółu członków SPK.

§ 4. Uchwały walnego zjazdu SPK zapadają zwykłą większością głosów. Jedynie uchwały dotyczące zmiany niniejszego statutu i rozwiązania SPK wymagają większości dwu trzecich głosów.

§ 5. Walny zjazd zagaja przewodniczący lub członek prezydium Rady Głównej SPK, po czym następuje wybór prezydium zjazdu.

§ 6. Walny zjazd SPK może być:

- a) zwyczajny,
- b) nadzwyczajny.

§ 7. Zwyczajny walny zjazd SPK zbiera się co najmniej raz na trzy lata. Zwołuje go Rada Główna SPK zawiadomieniami wysłanymi przynajmniej na sześć miesięcy przed terminem zjazdu.

§ 8. Nadzwyczajny walny zjazd zwołuje Rada Główna SPK z własnej inicjatywy lub w ciągu trzech miesięcy na pisemny wniosek:

- a) zjazdów co najmniej trzech oddziałów, reprezentujących łącznie co najmniej połowę ogółu członków SPK,
- b) Głównej Komisji Rewizyjnej SPK.

§ 9. Do kompetencji walnego zjazdu SPK należy przede wszystkim:

- a) ustalanie podstawowych założeń i wyciecznych działalności SPK,
- b) wybór i odwoływanie członków Rady Głównej i Głównej Komisji Rewizyjnej SPK,
- c) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Rady Głównej oraz sprawozdań i wniosków Głównej Komisji Rewizyjnej SPK,
- d) zmiana statutu głównego SPK,
- e) rozwiązanie i sposób likwidacji SPK,
- f) rozpatrywanie wniosków zgłaszanych przez delegatów na walnym zjeździe SPK oraz wniosków zgłoszonych co najmniej na dwa miesiące przed walnym zjazdem przez poszczególne ogniewa organizacyjne SPK.

§ 10. W wypadku istotnej niemożności zwołania walnego zjazdu SPK Rada Główna zarzą-

dza pisemne wypowiedzenie się i głosowanie — w sprawach pilnych, wchodzących w zakres kompetencji walnego zjazdu SPK. Rada Główna ustala sposób przeprowadzenia tego referendum na zasadzie głosowania przez walne zebrania kół SPK. Obliczanie wyników głosowania przeprowadza Główna Komisja Rewizyjna SPK. Wyniki referendum winny być podane do wiadomości ogółu członków w terminie do czterech tygodni po zakończeniu referendum, a następnie na najbliższym walnym zjeździe SPK.

ART. XIII. RADA GŁÓWNA SPK.

§ 1. W skład Rady Głównej SPK wchodzi:

- 25 członków wybranych przez walny zjazd SPK na okres trzech lat.
- prezesi zarządów oddziałów SPK
- delegaci afiliowanych organizacji kombatanckich, zgodnie z postanowieniami umowy o afiliację.

Ponadto Rada Główna SPK może kooptować do swego grona trzech członków na okres jednego roku.

Równocześnie z wyborem Rady Głównej walny zjazd SPK dokonuje wyboru piętnastu zastępców, którzy w razie ustąpienia członka Rady Głównej prześl upływem kadencji wchodzić do Rady Głównej SPK na pozostały okres w kolejności według liczby głosów uzyskanych przy wyborach. Przy równej liczbie głosów przewzium Rady Głównej SPK przeprowadza losowanie.

§ 2. Ustępujący członkowie Rady Głównej mogą być ponownie wybrani przez walny zjazd lub kooptowani przez Radę Główną SPK.

§ 3. Rada Główna SPK wybiera spośród swych członków prezydium Rady w składzie:

- przewodniczący,
- dwóch wiceprzewodniczących,
- dwóch sekretarzy.

Przewodniczący lub urzędujący wiceprzewodniczący i jeden z sekretarzy winni stale przebywać w kraju, w którym jest siedziba władz głównych SPK.

§ 4. Prezydium Rady Głównej SPK zwołuje Radę Główną co najmniej raz na rok. Ponadto Rada Główna może być zwołana na wniosek:

- Zarządu Głównego SPK,
- Głównej Komisji Rewizyjnej SPK,
- 10 członków Rady Głównej SPK.

§ 5. Uchwały Rady Głównej SPK są prawomocne przy obecności co najmniej 1/3 jej członków i zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem uchwał w sprawach wymienionych w art. XIII § 7 lit. l i m, które wymagają kwalifikowanej większości dwóch trzecich głosów.

Członkowie Rady Głównej, pełniący funkcje członków Zarządu Głównego SPK, nie biorą udziału w głosowaniu w sprawach wymienionych w art. XIII § 7 lit. b i c, a w sprawach wymienionych w punkcie „d” tego artykułu nie głosują w wypadkach dotyczących członków Zarządu Głównego SPK.

§ 6. Członek Rady Głównej SPK, któremu wyjątkowe trudności nie pozwalają na osobisty udział w zebraniu Rady Głównej, może udzielić pełnomocnictwa innemu jej człon-

kowi na dane zebranie Rady Głównej SPK. Członek Rady Głównej SPK nie może posiadać więcej niż dwóch pełnomocnictw.

§ 7. Do zakresu działania Rady Głównej SPK należy przede wszystkim:

- a) wybór i odwoływanie Zarządu Głównego SPK,
- b) nadawanie kierunku pracom Zarządu Głównego SPK i wykonywanie nadzoru,
- c) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu Głównego oraz udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu SPK,
- d) zawieszanie w czynnościach Zarządu Głównego, zarządów oddziałów lub poszczególnych członków Rady Głównej i Zarządu Głównego SPK względnie odwoływanie tych członków z zajmowanych stanowisk za niestosowanie się do przepisów statutu, uchwał walnego zjazdu i Rady Głównej SPK,
- e) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego budżetu władz głównych SPK, ustalanie planów finansowo-gospodarczych na okresy dłuższe niż jeden rok budżetowy, ustalanie wysokości kredytu obrotowego do dyspozycji Zarządu Głównego na bieżący okres gospodarczy, ustalanie zasad gospodarki niższych ogniw organizacyjnych (art. VII § 4), ustalanie praw i obowiązków ogniw organizacyjnych, wynikających ze wspólnoty majątkowej SPK (art. XVI § 1), decydowanie o przeznaczeniu majątku, pozostałego z likwidacji oddziału SPK (art. VII § 5),

- f) ustalanie wysokości opłat organizacyjnych oddziałów SPK,
- g) ustalanie podstawowej składki członkowskiej,
- h) wypowiadanie opinii w sprawach ogólnych, mających istotne znaczenie dla całości wychodźstwa polskiego względnie dla ogółu członków SPK,
- i) przeprowadzanie zmian w strukturze organizacyjnej SPK, uzasadnionych względami organizacyjnymi lub finansowo-gospodarczymi,
- j) powoływanie komisji w sprawach należących do zakresu działania Rady Głównej — z prawem zapraszania do tych komisji członków SPK spoza Rady Głównej SPK,
- k) zatwierdzanie wniosków Zarządu Głównego w sprawie współpracy i powiązań organizacyjnych z polskimi organizacjami kombatanckimi,
- l) decyzja likwidacji oddziału SPK na wniosek Zarządu Głównego w wypadku:
 - braku statutowych warunków do istnienia oddziału,
 - sprzecznej z postanowieniami statutu głównego SPK działalności władz oddziału,
 - niemożności zwołania zjazdu oddziału,
- m) zawieszanie uchwał rad lub zarządów oddziałów w wypadkach sprzeczności ich ze statutem głównym, uchwałami walnego zjazdu i Rady Głównej SPK,
- n) zwoływanie walnych zjazdów SPK oraz nadzwyczajnych zjazdów oddziałów SPK,
- o) nadawanie godności członków honorowych SPK,

p) interpretacja postanowień statutu głównego w okresie między walnymi zjazdami SPK.

§ 8. W sprawach pilnych prezydium Rady Głównej zasięga opinii członków Rady Głównej SPK i przeprowadza ich głosowanie w formie pisemnej.

ART. XIV. ZARZĄD GŁÓWNY SPK.

§ 1. W skład Zarządu Głównego SPK wchodzi:

- prezes,
- dwóch wiceprezesów,
- sekretarz generalny,
- trzech członków,

wybranych na jeden rok przez Radę Główną SPK spośród swych członków.

§ 2. Ustępujący członkowie Zarządu Głównego SPK mogą być wybierani ponownie. W razie ustąpienia lub usunięcia członka Zarządu Głównego przez upływ kadencji, Rada Główna SPK dokona wyboru na opróżnione stanowisko z tym zastrzeżeniem, że wybrany pełni swe funkcje jedynie do czasu upływu kadencji pozostałych członków Zarządu Głównego SPK.

§ 3. Uchwały Zarządu Głównego SPK zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy jego członków.

§ 4. Do zakresu działania Zarządu Głównego SPK należy przede wszystkim:

- a) kierowanie działalnością SPK,
- b) gospodarowanie majątkiem SPK w ramach uchwał Rady Głównej SPK,
- c) reprezentowanie SPK,
- d) nadawanie kierunku i nadzorowanie prac oddziałów SPK.

- e) pomoc w realizowaniu inicjatywy oddziałów,
 - f) powoływanie w razie potrzeby komisji stałych lub czasowych oraz takich instytucji i osób prawnych, które mogą ułatwić realizację celów SPK w ramach przepisów prawa miejscowego,
 - g) zatwierdzanie komitetów organizacyjnych oddziałów SPK,
 - i) nadzorowanie działalności gospodarczej niższych ogniw organizacyjnych, zarówno prowadzonej bezpośrednio jak i ujętej w odrębne formy prawne,
 - j) przejmowanie majątku indywidualnych oddziałów SPK,
 - k) powoływanie delegatów Zarządu Głównego w krajach nie posiadających zorganizowanych ogniw SPK.
5. Organem wykonawczym Zarządu Głównego jest biuro centralne SPK.
- § 6. Za gospodarkę majątkiem SPK w ramach spółki brytyjskiej pod nazwą "The Polish Ex-Combatants' Association Limited" (P.C.A.Ltd.) prawną odpowiedzialność ponosi zarząd tej spółki.
- Zarząd P.C.A.Ltd. składa się z prezesa, wiceprezesa i sekretarza generalnego Zarządu Głównego SPK oraz na okres prowadzenia wspólnej gospodarki z Oddziałem SPK W. Brytania — z dwóch przedstawicieli zarządu tego oddziału.
- Członkowie P.C.A.Ltd. — jednocześnie z utratą mandatu członka Rady Głównej lub zarządu Oddziału SPK W. Brytania — tracą automatycznie prawa członków spółki P.C.A.Ltd.

ART. XV. GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA SPK.

- § 1. Główna Komisja Rewizyjna SPK składa się z dziewięciu członków, wybranych przez walny zjazd SPK na okres trzech lat. Walny zjazd wybiera jednocześnie dziewięciu zastępców.
- § 2. Zadaniem Głównej Komisji Rewizyjnej jest kontrola działalności finansowo-gospodarczej SPK.
- § 3. Główna Komisja Rewizyjna SPK działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu z uwzględnieniem następujących zasad:
- a) wybiera ze swego grona przewodniczącego i zastępcę, którzy kierują jej pracami;
 - b) wykonuje kontrolę w zespołach lub przez poszczególnych swych członków; może również korzystać z usług biegłych;
 - c) sporządza sprawozdania roczne z wyników prac kontrolnych i ocenę działalności finansowo-gospodarczej na podstawie sprawozdań zespołów kontrolnych, członków kontrolujących i ewentualnie biegłych;
 - d) pobiera postanowienia zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej pięciu członków.
- § 4. Główna Komisja Rewizyjna w każdym czasie jest upoważniona do przeprowadzania kontroli działalności gospodarczej wszystkich ogniw organizacyjnych SPK.
- § 5. Główna Komisja Rewizyjna jest obowiązana dokonywać kontroli finansowo-gospo-

darczej Zarządu Głównego i jego przedsiębiorstw przynajmniej raz w roku oraz każdorazowo na wniosek Rady Głównej SPK.

Wyniki każdorazowej kontroli Główna Komisja Rewizyjna podaje do wiadomości Radzie Głównej SPK.

- § 6. Na zwyczajnym walnym zjeździe SPK Główna Komisja Rewizyjna przedstawia swoje sprawozdanie za ubiegły okres i stawia wnioski co do udzielenia absolutorium Radzie Głównej SPK.

ROZDZIAŁ V MAJĄTEK SPK

ART. XVI. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

- § 1. Majątek wszystkich ogniw organizacyjnych SPK jest wspólną własnością całego SPK. Rada Główna określa prawa i obowiązki ogniw organizacyjnych SPK, wynikające ze wspólnoty majątkowej SPK, a w szczególności co do sprawozdawczości, kontroli, nadawania kierunku działalności finansowo-gospodarczej, postanowień likwidacyjnych, rozporządzania majątkiem SPK w razie nadzwyczajnej potrzeby oraz sankcyj organizacyjnych, zabezpieczających wykonanie związanych z tym decyzji Rady Głównej SPK.
- § 2. Na działalność swą SPK czerpie środki:
- a) ze składek członkowskich i innych opłat organizacyjnych,
 - b) z dochodów z działalności gospodarczej i usług,

- c) z darów i zapisów,
- d) z wpływów z imprez,
- e) z innych źródeł.

ART. XVII. ZABEZPIECZENIE MAJĄTKU SPK.

- § 1. W celu zabezpieczenia istnienia i ciągłości pracy SPK, tworzy się następujące fundusze:
- a) fundusz zakładowy,
 - b) fundusz zapasowy.
- § 2. Fundusz zakładowy lokowany jest w bankach, nieruchomościach, papierach wartościowych, przedsiębiorstwach itp., które z dochodów swych i oprocentowania zapewniają środki na działalność SPK. Zmniejszenie funduszu zakładowego wymaga uchwały Rady Głównej SPK.
- § 3. Fundusz zapasowy lokowany jest w płynnych aktywach i służy na pokrycie ewentualnych niedoborów budżetowych. Fundusz ten może być naruszony jedynie w ramach uchwał budżetowych Rady Głównej SPK.
- § 4. Fundusz zakładowy i zapasowy tworzy się z nadwyżek bilansowych na podstawie uchwał Rady Głównej SPK.

ROZDZIAŁ VI POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ART. XVIII. AFILIACJA INNYCH ORGANIZACJI.

- § 1. Do SPK mogą być afiliowane organizacje o podobnych celach, co SPK. Umowę o afiliację zawiera zarząd oddziału lub Za-

rząd Główny SPK. Umowa tego rodzaju wymaga zatwierdzenia Rady Głównej SPK.

§ 2, Umowa o afiliację powinna zawierać:

- a) zgodność założeń ideologicznych,
- b) zakres współpracy,
- c) sposób powiązania organizacyjnego,
- d) wzajemne prawa i obowiązki zarówno organizacji jak i ich członków.

ART. XIX. LIKWIDACJA SPK.

Rozwiązanie SPK następuje na podstawie uchwały specjalnie w tym celu zwołanego walnego zjazdu SPK (art. XII §4), który postanawia jednocześnie o sposobie przeprowadzania likwidacji i o przeznaczeniu pozostałego majątku.

Polen in Nederland.

--- --

Inleiding:

Op 31 December 1930 woonden in Nederland 5947 personen van Poolse nationaliteit.

Op 31 Mei 1947 bedroeg hun aantal volgens een opgave van het Centraal Bureau voor de Statistiek 5203. Deze Polen waren toen als volgt over Nederland verspreid:

Groningen	49	Polen
Friesland	17	"
Drenthe	23	"
Overijssel	156	"
Gelderland	105	"
Utrecht	335	"
Noord-Holland	611	"
Zuid-Holland	713	"
Zeeland	183	"
Noord-Brabant	748	"
Limburg	2.257	"

In de vier grootste gemeenten woonden:

Amsterdam	485	Polen
Rotterdam	143	"
's Gravenhage	321	"
Utrecht	273	"

Het juiste aantal Polen in Nederland werd via de Procureurs-Generaal opgevraagd en volgens de binnengekomen gegevens bedroeg het aantal Polen, dat in Nederland verbleef omstreeks medio 1951: 7256 personen.

Zij waren als volgt verspreid over Nederland:

Groningen	79	(49)
Friesland	47	(17)
Drenthe	48	(23)
Overijssel	308	(156)
Gelderland	429	(105)
Utrecht	489	(335)
Noord-Holland	761	(611)
Zuid-Holland	870	(713)
Zeeland	236	(183)
Noord-Brabant	897	(748)
Limburg	3.092	(2.257)

In de vier grootste gemeenten woonden:

Amsterdam	565	(485)
Rotterdam	231	(143)
's Gravenhage	277	(321)
Utrecht	312	(273) Polen.

(De tussen haakjes geplaatste getallen werden opgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek, als de stand op 31 Mei 1947).

Op 1 Januari 1951 werkten in de Nederlandse mijnen 1164 Polen, van wie er 51 afkomstig waren uit het leger van Generaal Anders.

Voor een goed begrip diene, dat in het getal 7354 ook diegenen begrepen zijn, die van origine de Poolse nationaliteit hadden (b.v. Poolse vrouwen gehuwd met Nederlanders).

Verenigingsleven.

Op 28 December 1946 hebben de Polen te Breda een op Rooms Katholieke grondslag rustende vereniging gesticht, welke zich ten doel stelt deze groep emigranten zoveel mogelijk bij elkaar en in het goede spoor te houden en welke tevens in algemene zin de behartiging van de geestelijke-, sociale- en culturele belangen van haar leden beoogt.

Bij de oprichting telde deze vereniging 200 geregistreerde leden, allen principieel Rooms-Katholieken. Ofschoon in de vereniging een uitgesproken anti-communistische geest heerst, stelt het bestuur zich op het standpunt, dat, mede gezien het feit, dat haar leden hier in Nederland gastvrijheid genieten, zij zich geheel buiten de politiek dient te houden.

In verschillende andere plaatsen in Nederland bestonden reeds R.K. Poolse verenigingen, maar deze verenigingen onderhielden bijna geen contact. Dit waren hoofdzakelijk verenigingen, die na de oorlog waren opgericht en tot doel hadden de onderlinge band onder de Polen levendig te houden en het culturele en sociale-welzijn van de leden te bevorderen.

Om meer samenwerking op verenigingsgebied te krijgen heeft het bestuur van de Bredase vereniging aan alle voorzitters van de hier te lande bestaande soortgelijke Poolse verenigingen een uitnodiging gezonden ter bijwoning van een vergadering op 10 April 1948 in Hotel "Het Wapen van Breda" te Breda. Op deze vergadering is opgericht de

"Poolse Katholieke Vereniging in Nederland"
(Polskie Towarzystwo Katolickie w Holandii,
afgekort "P.T.K.").

Door de Poolse Katholieke Vereniging in Breda was reeds ten behoeve van haar eigen vereniging een concept Huis-houdelijk Reglement opgesteld. Dit reglement is vrijwel in ongewijzigde vorm aanvaard door de Poolse Katholieke Vereniging in Nederland.

Daardoor komt het ook, dat in de statuten (vide bijlage I) onder artikel 2 staat, dat de vereniging is opgericht op 28 December 1946 en niet op 10 April 1948, wat de eigenlijke oprichtingsdatum is.

De zetel van de vereniging is gevestigd te Breda in het clubhuis van de Kring Breda, gelegen aan de Torenstraat.

De vereniging heeft in Nederland 6 districten, die weer verdeeld zijn in 25 à 26 afdelingen.

In o.a. de volgende plaatsen bestaan afdelingen: Amsterdam, Arnhem, Breda, Budel, Eindhoven, 's Gravenhage, Hengelo, Leerdam, Oldenzaal, Oosterhout, Sittard, Utrecht, Venlo, Vlissingen.

Op de laatstgehouden jaarvergadering op 18 en 19 November 1950 is het volgende bestuur gekozen.

- 1e Voorzitter : Mr Michel Adam KINCZEL, geboren te Stanislov op 28 November 1909, van beroep boekhouder bij de firma H. v.d. Heyden, Huygenspark 7 - 9 te 's Gravenhage, wonende te 's Gravenhage, Kraaienlaan 51;
- 1e Vice-voorz. : Pater Roman KOWALCZYK, verblijfhoudende in het gebouw "Het Apostolaat ter Zee", de Ruyterkade 101 - 102 te Amsterdam;
- 2e Vice-voorz. en rechtskundig adviseur:
Dr Jur. Narcyz Withold KOMAR, geboren te Grobno op 30 April 1908, leraar aan de Koninklijke Militaire Academie, wonende te Breda, Baronie-
laan 9;
- Secretaris : Edward SWITOCZ, geboren te Warschau op 3 Novem-
ber 1920, employé Philips, wonende te Eind-
hoven, A. van Anhaltstraat 9;
- Penningmeester : Boleslaw SZYMBERSKI, geboren te Sniatyn op
22 Mei 1920, van beroep chemiker, wonende te
Breda, Burg. de Manlaan 14;
- Referent Culturele Afdeling:
Tadeusz Maksymiliaan CHMIELEWSKI, alias
P. CLINICTCOSKI, geboren te Warschau op 12
November 1905, van beroep revolverdraaier
Kromhout Motorenfabriek, wonende te Amsterdam,
2e Helmerstraat 105 hs.;
- Persreferent : Stanislaw WERNER, geboren te Warschau op 25
December 1919, van beroep chemisch laborant,
wonende te Venlo, Wielewaalweg 7;
- Sportreferent Limburg:
Wojciek RUSINEK, geboren te Jarslaw op 15 April
1924, werkzaam op Staatsmijn Hendrik, wonende
te Brunssum, Gezellenhuis, Pelgrimsweeg;
- Referent : Josef KOWALSKI, geboren te Medyka op 19 Maart
1912, van beroep monteur, wonende te Breda,
Lange Brugstraat 22;
- Sociaal referent: Lucijna MARSEILLE-KONARSKA, geboren te Warschau
op 20 October 1916, van beroep huisvrouw,
wonende te Hilversum, Larixlaan 8;
- Referent Kath. Actie:
Pater Leon ROMALA, geboren te Recklinghausen
op 16 April 1912, van beroep aalmoezenier, wo-
nende te Utrecht, Nieuwegracht 92.

Bond van Poolse Katholieke Verenigingen.-

Naast de Poolse Katholieke Vereniging in Nederland bestaat in Limburg nog een Bond van Poolse Katholieke Verenigin-
gen. Deze Bond heeft voor zover bekend, geen eigen hoofdbestuur,
maar moet meer gezien worden als een samengaan van verschillende
zelfstandig gebleven Poolse Katholieke Verenigingen in Limburg.
Dat deze verenigingen niet aangesloten zijn bij de Poolse Katho-
lieke Vereniging in Nederland, is naar alle waarschijnlijkheid
het gevolg van lokaal chauvinisme.

Bij deze Bond zijn de volgende Rooms Katholieke
Poolse Verenigingen in Limburg aangesloten.

Poolse Katholieke Vereniging te Brunssum.-

Deze vereniging telt ongeveer een 100-tal leden.

De Verenigde Polen te Hoensbroek.-

Deze vereniging heeft ongeveer een 100-tal leden.

De Poolse Vereniging St. Adalbert te Heerlerheide.-

Deze vereniging telt ongeveer 60 leden.

De Poolse Vrouwenvereniging te Heerlerheide.-

Deze vereniging telt ongeveer 60 leden.

De Poolse Vereniging St. Michaël te Waubach.-

Deze vereniging telt ongeveer 30 leden.

De Poolse Toneelvereniging te Heerlerheide.-

Deze vereniging telt ongeveer 60 leden.

De Poolse R.K. Mijnwerkersvereniging te Lutterade-Geleen.-

Deze vereniging telt ongeveer 30 leden.

De Vereniging van Polen te Kerkrade.-

Poolse Strijdorganisatie voor Vrijheid (P.O.W.N.).-

De Poolse strijdorganisatie voor Vrijheid, gevestigd
in Frankrijk, België en Nederland (de voormalige ondergrondse
beweging) (Polska Organizacja Walki o Niepodleglosce w Francje,
Belgii i Holandii - Grupa Polnoc) is gegroeid uit twee Poolse
verenigingen, die vóór 10 Mei 1940 reeds in Nederland bestonden
namelijk de Federatie van Poolse Verenigingen in Nederland en
de St. Adalbertvereniging.

De leden van bovengenoemde strijdorganisatie staan
onvoorwaardelijk achter de oude, niet meer erkende regering van
Polen, welke haar zetel had te Londen.

Van de leden van deze organisatie gaat geen enkele
activiteit uit, omdat men de Nederlandse wetten wenst te eerbie-
digen en de Nederlandse Regering niet in moeilijkheden wil bren-
gen.

De organisatie telt ongeveer 100 leden.

Alle bovengenoemde verenigingen staan afwijzend
tegenover het huidige regiem in Warschau. Dit wil natuurlijk
niet zeggen, dat onder de leden geen personen voorkomen, die
met Warschau sympathiseren. In elk geval kan worden aangenomen,
dat deze verenigingen als zodanig geen ongewenste activiteit
zullen ontplooiën.

Als verenigingen van Polen, die min of meer
pro-Warschau georiënteerd zijn, kunnen genoemd worden:

De Poolse Nationale Raad.-

De leden van de "Poolse Nationale Raad" (Rada Naradowa) wonen grotendeels in Eygelshoven. Deze vereniging telt ongeveer een 20-tal leden. De "Rada Naradowa" staat aan de zijde van de Warschau-regering en onderhoudt nauw contact met het Poolse Consulaat te Amsterdam en met het Poolse Gezantschap te 's Gravenhage.

De Bond van Polen te Heerlerheide.-

Deze Bond is gevestigd te Heerlen en heeft ten doel voorlichting te geven op cultureel gebied aan haar leden. De Bond voert als stichtingsdatum het jaar 1923, doch dit doet zij onrechtmatig, aangezien de oprichting eerst geschiedde in October 1945. De Bond van Polen te Heerlerheide is het huidige bewind in Polen toegedaan en onderhoudt contact met de Poolse vertegenwoordiging hier te lande.

De leden, ongeveer 90, wonen hoofdzakelijk in de gemeente Heerlen, Hoensbroek en Oirsbeek.

De Vereniging "Pools Huis".-

Op 1 September 1948 is te Rotterdam opgericht de Vereniging van Polen verblijfhoudende in Nederland, genaamd "Pools Huis" ("Zwiazek Polakow w Holandii, Ognosko Pdski"), gevestigd te Rotterdam, Boezemsingel 50.

De initiatiefnemer oprichter van deze vereniging was Eduard CIJERMAN, geboren te Warschau op 22 Augustus 1896, van beroep beëdigd translauteur en handelaar in scheepsuitrustingen, wonende te Rotterdam, Vlietlaan 31.

Al spoedig na de oprichting trok CIJERMAN zich terug als voorzitter en nam de functie van secretaris over. De nieuwe voorzitter Wlodzimierz Feliks Aleksander LAZAREW, geboren te Warschau op 27 December 1888, werktuigkundig ingenieur, wonende te Rotterdam, Rotterdamsedijk 308, is een persoon, die afwijzend staat tegenover het communisme en de Warschau regering.

De leden van deze vereniging kunnen over het algemeen niet als aanhangers van het huidige regiem beschouwd worden, alhoewel in art. 13 van de statuten van deze vereniging, die opgericht is met een tijdsduur van 21 jaar, de bepaling voorkomt, "dat bij liquidatie van de vereniging de bescheiden vervallen aan de Poolse Legatie".

Zij zijn naar alle waarschijnlijkheid slechts tot deze vereniging toegetreden om met andere Polen in contact te komen en om eens een gezellige avond te hebben. Momenteel gaat van de vereniging zeer weinig activiteit uit. De vereniging telt ongeveer een 80-tal leden.

De statuten gaan als bijlage II hierbij.

--- --

Onder de anti-Warschau georiënteerde Polen zijn nog drie stromingen waar te nemen, die een grote invloed hebben op het verenigingsleven.

In Nederland zijn de oude immigratie-Polen, d.w.z. de Polen, die vóór 1940 reeds hier te lande woonden, sterk georganiseerd. Zij verblijven hoofdzakelijk in Limburg, en zijn

daar bijna allen lid van een of andere absoluut Rooms-Katholieke vereniging.

Van de nieuwe immigranten, d.w.z. de immigranten van na 1944, zijn slechts 1/3 deel georganiseerd, het resterende 2/3 gedeelte staat afzijdig en is sceptisch, verbitterd, zwaar-moedig en teleurgesteld.

Het georganiseerde gedeelte (1/3) is aangesloten bij de Poolse Katholieke Vereniging, de P.T.K. Het woord "Katholiek" moet hier niet gezien worden in de kerkelijke betekenis - anders dan bij de oude immigranten - en ook niet zo zeer als "Rooms", doch meer als ethisch christelijk en anti-communistisch, hoewel niet strijdend anti-communistisch.

De drie stromingen komen het scherpst tot uiting onder de Polen van de nieuwe immigratie.

In de herfst van 1945 is in Engeland opgericht onder Generaal Anders de "Polish Combatants Association", in het Pools: "Stowarzyszenie Polskich Kombatantow" (S.P.K.), gevestigd te London S.W. 7, 16-20 Queen's Gate Terrace. Tot lid van deze vereniging kunnen slechts toetreden Poolse ex-militairen, die na hun strijd tegen Duitsland aan de zijde van de geallieerden, weigerden naar Polen terug te keren in verband met het aldaar bestaande communistische regiem.

De vereniging wil actief deelnemen aan de strijd tegen de invloed van de communistische leerstellingen in het algemeen, en speciaal tegen de door Warschau opgerichte verenigingen en instituten.

De S.P.K. heeft in de laatste 5 jaar duizenden leden verworven, die over 24 landen verspreid zijn. Zij is verdeeld in afdelingen, organisatie-comité's, onderafdelingen en verbindingsgroepen.

Ongeveer midden 1948 is men begonnen om op bescheiden schaal vanuit Engeland ook in Nederland leden te winnen voor de S.P.K. en men zocht die in de eerste plaats onder de Polen van de nieuwe immigratie in casu onder de leden van de Poolse Katholieke Vereniging (P.T.K.). Deze wervingsactie heeft zeer weinig succes opgeleverd.

Om deze wervingsactie nieuw leven in te blazen, is in de herfst van 1950 naar Nederland gekomen de Pool DREWSKI uit Londen, die in een te Breda gehouden vergadering van de P.T.K. een rede hield over de bundeling van alle krachten (verenigingen) in de strijd tegen het communisme.

Hij bepleitte een fusie tussen de S.P.K. met de P.T.K.

Als de voornaamste en leidinggevende voorstanders in Nederland voor aansluiting bij de S.P.K. kunnen genoemd worden:

Jerzy HEKNER, geboren te Warschau op 14 Juni 1913, van beroep ingenieur, werkzaam bij de N.V. Philips te Eindhoven, wonende te Eindhoven, Jonckbloetlaan 13. Bij hem is tevens het redactieadres gevestigd van het door de S.P.K. in Londen uitgegeven blad "Komunikat Informacyjny Polskich Kombatantow w Holandii".

Stanislaw WERNER, geboren te Warschau op 25 December 1919, van beroep chemisch laborant, wonende te Venlo, Wielewaalweg 7. Hij is vroeger officier geweest bij een pantserafdeling van het leger van Generaal Anders.

Josef MINKIEWICZ, geboren 10 Juni 1904, van beroep ingenieur, werkzaam bij de N.V. "De Schelde", wonende te Vlissingen, in de "Zilver Pool".

In de boezem van de Poolse Katholieke Vereniging is toen de strijd ontbrand.

Het overgrote deel van de leden van de P.T.K. is voor aansluiting bij de S.P.K., een gedeelte neemt een neutraal standpunt in, en slechts een kleine minderheid is er positief tegen. Het sterkste verzet komt van de zijde van de Poolse geestelijkheid, met name van Pater EFRAIM van de kerngroep Breda van de Poolse Katholieke Vereniging in Nederland. Deze groep heeft begin 1951 een rondschrijven gericht aan alle plaatselijke besturen van de P.T.K. in Nederland, waarin zij haar standpunt uiteenzet.

Haar voornaamste grieven tegen een fusie met de S.P.K. zijn:

- a. verlies van zelfstandigheid;
- b. de politieke tendenzen in de S.P.K.;
de P.T.K. wil namelijk op de eerste plaats de religieuze en geestelijke behoeften van haar leden behartigen en zich niet actief met politiek bemoeien;
- c. het gelijkstellen van de statuten van de P.T.K. met die der S.P.K.

De tegenstellingen in de P.T.K. zijn in begin 1951 nog groter geworden door het optreden van de leider van de Poolse Boerenpartij, Stanislaw MIKOLAJCZYK, geboren in 1901, verblijfhoudende te Parijs en wonende te Washington, 1402 Delafield Place N.W.

Gedurende de laatste oorlog was hij in Engeland en had aldaar zitting in de Poolse Regering in ballingschap.

Na de bevrijding van Polen is hij naar zijn Vaderland teruggekeerd en heeft daar nauw samengewerkt met de communisten. Veel hervormingen in communistische zin op het gebied van de landbouw staan op zijn naam. Hij was in Polen Minister van Landbouw en leider van de Boerenpartij.

Na de vlucht van MIKOLAJCZYK uit Polen, in 1947, tezamen met Stefan KORBONSKI, geboren 1901, advocaat, lid van de Poolse Boerenpartij, van 1941 - 1945 chef van het Departement van Buitenlandse Zaken van de Poolse Regering in ballingschap te Londen, en andere leiders van linkse- maar niet communistische partijen, ontstond in het buitenland (West-Europa) onder de Polen een duidelijke splitsing in:

- a. boerenpartij;
- b. de socialistische partij.

Deze splitsing is misschien in de eerste plaats het gevolg van de overdreven persoonlijke ambitie van de bovengenoemde leiders en verder van de zeer handige en uitstekend gemaskeerde intriges van Moskou. Het resultaat hiervan was dan ook, dat de Poolse Regering in Londen (president August ZALESKI, geboren 13 September 1883 te Ewelina Komorowska, wonende te Londen S.W. I, 43 Eaton Place) niet alle politieke partijen onder zich kon verenigen, doch hoofdzakelijk is vertegenwoordigd door het centrum en alles wat rustig en verstandig is, de van MIKOLAJCZYK onafhankelijke boerenpartij en de oude socialisten.

Ongeveer 15% van de buiten Polen vertoevende Polen staan achter de nieuwe Boerenpartij van MIKOLAJCZYK en achter de nieuwe socialistische partij, waarvan de leiders tegelijk met MIKOLAJCZYK gevlucht zijn en die zeer veel ambitie bezitten, zonder hun gemaakte fout - gewezen collaboratie met het communisme - te willen erkennen.

Zij strijden blindelings tegen de Poolse Regering in Londen, en wel speciaal tegen Generaal Anders, met als gevolg, dat Rusland hiermede gediend wordt.

Als vertegenwoordiger van MIKOLAJCZYK heeft in het begin van 1951 de Pool Michat KWIATKOWSKI, geboren 16 September 1883, wonende te Parijs, een bezoek aan Nederland gebracht.

KWIATKOWSKI is in Parijs de uitgever van het dagblad "NARODOWIEC" (De Nationalist), dat vroeger reeds in Polen bestond, en toen zeer linkse ideeën propageerde.

Het blad wordt in Frankrijk uitgegeven te Lens (P. de C.) 101 Rue Emil Zola en staat onder redactie van de hierboven reeds genoemde M. KWIATKOWSKI. "NARODOWIEC" is een zg. anti-communistisch Katholiek sensatieblad. Het draait met alle winden mee en is er op uit om twist en chaos te scheppen, en voert speciaal actie tegen de Poolse Regering in Londen, in het bijzonder tegen Generaal Anders.

Het blad "NARODOWIEC" ageert fel tegen de S.P.K. en tegen een fusie van de P.T.K. met de S.P.K.

Het doel van het felle ageren van MIKOLAJCZYK tegen de S.P.K. moet gezocht worden in het feit, dat de leiding van de S.P.K. de vereniging als zodanig zou willen gebruiken voor politieke doeleinden om t.z.t. in Polen aan de macht te komen. De leden van de S.P.K. worden beschouwd als fascist en zij zouden de emigranten Polen opnieuw in een oorlog willen betrekken.

KWIATKOWSKI heeft nu de onenigheid, die hier reeds heerste in de Poolse kringen, nog vergroot. Volgens hem zijn de Polen door de Westerse landen verraden. Door het blad "NARODOWIEC" wordt handig gebruik gemaakt van de tegenstellingen en van de afkeer, die er bij de Poolse geestelijkheid is tegen een samengaan met de S.P.K.

Het blad predikt een neutraliteitsgedachte, de idee, dat een vergelijk met de communisten wel degelijk mogelijk is en een houding van afzijdigheid bij een eventueel conflict.

De voorstanders van een samengaan met de S.P.K. brandmerken de aanhangers van MIKOLAJCZYK (c.q. KWIATKOWSKI) als fellow-travellers en wensen een positieve en militante houding tegenover het communisme.

Het gevolg van het bezoek van KWIATKOWSKI aan Nederland is geweest, dat de Polen in Limburg zich vrijwel geheel achter KWIATKOWSKI gesteld hebben en in Breda, Utrecht en 's Gravenhage de meerderheid tegen KWIATKOWSKI is.

Als een van de argumenten voor een neutrale houding van de Polen gebruikte KWIATKOWSKI het argument, dat de Nederlandse autoriteiten en politie de activiteiten van de "sabelkletterende en complotterende oud-strijders" zeer ongaarne zouden zien.

Een andere vertegenwoordiger van de richting van MIKOLAJCZYK is de Pool Prof. Stanislaw KOT, geboren 22 October 1885 te Ruda (Polen), voormalig Poolse Ambassadeur te Rome.

Gedurende de oorlog was hij Poolse Ambassadeur in Moskou en deed toen alle mogelijke moeite om bij de Russen in een goed blaadje te komen. Hij speelde speciaal een rol in verband met het Poolse leger, dat tijdens de oorlog in Rusland verbleef. Hij heeft alle moeite gedaan om te verhinderen, dat de in Rusland verblijvende Poolse militairen gelegenheid kregen om via Perzië naar Engeland te gaan om zich te voegen bij het nationale Poolse leger van Generaal Anders. Zijn streven was om de Poolse militairen niet in zelfstandige eenheden onder te brengen, maar in te lijven bij het Russische leger. Dit was ook steeds het streven van Moskou.

Door bovengenoemd optreden was tijdens de oorlog reeds een breuk ontstaan tussen de Polen in Londen enerzijds en KOT anderzijds. Na de oorlog is hierin geen wijziging gekomen en is de kloof nog dieper geworden, omdat KOT zich schaarde aan de zijde van MIKOLAJCZYK.

In November 1947 heeft hij een bezoek aan Nederland gebracht met het doel Nederlandse bibliotheken te bezoeken.

In April 1950 heeft hij wederom een bezoek gebracht aan ons land, en gaf toen als reden op een bezoek aan de Poolse Legatie te 's Gravenhage te willen brengen. Hieruit is te concluderen, dat KOT in begin 1950 nog in officiële Poolse Buitenlandse Dienst was en pas na April 1950 gebroken heeft met de Poolse Regering in Warschau.

In November 1950 kwam bericht binnen, dat aan de vroegere Poolse Ambassadeur S. KOT een diplomatiek visum was verleend voor meerdere reizen naar Nederland gedurende een tijdperk van één jaar.

Op 18 Mei 1951 is KOT voor het laatst in Nederland geweest. Het doel van zijn reis is niet bekend, maar volgens eigen verklaringen wilde hij zich begeven naar Amsterdam, Den Haag en Valkenburg.

Het typische is, dat van dit laatste bezoek van KOT aan Nederland, de leiders van de Poolse emigrantengroeperingen niet op de hoogte waren en voor zover viel na te gaan, hij ook geen pogingen heeft gedaan om met hen in contact te treden.

Na zijn vertrek uit Nederland werd echter vernomen uit Poolse emigranten-kringen, dat KOT te 's Gravenhage contact heeft gehad met Bohdan WINIARSKI, geboren 27 April 1884 te Boldanowo, Pools rechter in het Internationale Hof van Justitie te 's Gravenhage, en met Stanislaw JELONEK, de vroegere Poolse Handelsattaché in Nederland, thans werkzaam bij de N.V. Philips te Eindhoven, als vertegenwoordiger op de Azoren.

In Poolse emigrantenkringen, speciaal in de kringen van de S.P.K., spreekt men het vermoeden uit, dat KOT misschien de tussenpersoon is tussen WINIARSKI (vertegenwoordiger van regiem in Warschau) en MIKOLAJCZYK.

Het blad "NARODOWIEC" staat er financieel zeer sterk voor en zou volgens betrouwbare berichten vanuit Polen gesubsidieerd worden. Men ziet derhalve in KOT en WINIARSKI de personen, die een rol spelen in deze subsidiering.

Op 27 en 28 October 1951 verbleef in Nederland de uit Parijs afkomstige secretaris van KOT, genaamd Dr Wacław SOROKA, geboren 18 Januari 1917. Als motief voor zijn komst naar Nederland werd door hem opgegeven: "het deelnemen aan de herdenking van de bevrijding van Breda door de 1ste Poolse Pantserdivisie". Het eigenlijke doel zal vermoedelijk geweest

zijn propaganda te maken voor de partij van MIKOLAJCZYK.

Volgens de laatste berichten heeft men thans een bestuur samengesteld voor de S.P.K. in Nederland. De volgende Polen hebben hierin zitting:

- Voorzitter, tevens belast met de culturele aangelegenheden:
Jerzy HEKNER, geboren te Warschau op 14 Juni 1913, van beroep ingenieur, werkzaam bij de N.V. Philips te Eindhoven, wonende te Eindhoven, Jonckbloetlaan 13;
- Vice-voorzitter, tevens belast met de afdeling informatie:
Stanislaw WERNER, geboren te Warschau op 25 December 1919, van beroep chemisch laborant, wonende te Venlo, Wielewaalweg 7;
- Secretaris : Tadeusz M. CHMIELEWSKI, geboren 12 November 1905 te Warschau, van beroep revolverdraaijer bij N.V. Kromhout Motoren te Amsterdam, wonende te Amsterdam, 2e Helmerstraat 105 hs.;
- Penningmeester : Jan SZCZEPANSKI, geboren te Warschau op 22 December 1917, wonende te Zeist, Mr H. Marsmanstraat 28;
- Sociale Afdeling: Lucijna MARSEILLE-KONARSKA, geboren 20 October 1916 te Warschau, van beroep huisvrouw, wonende te Hilversum, Larixlaan 8.

Naast de in dit overzicht genoemde Poolse verenigingen houden zich nog de volgende instellingen bezig met de bundeling van de Poolse emigranten en wel speciaal met de Polen van de nieuwe immigratie.

- De Poolse Katholieke Missie, gevestigd te Breda, Schorsmolenstraat 9, met als leiders Pater EFRAIM (Breda), Pater KOWALCZYK (Amsterdam), Pater HIERONIMUS (Arnhem, Nijmegen), Pater DAMBEK (Limburg), Pater PLUCINSKI (Twente) en Pater ROMALA (Utrecht).
- Relief Society for Poles, leider Stefan Adolf K. LUBIENSKI, geboren 10 Maart 1893 te Ostrowce, oud vice-consul van Polen, wonende te Amsterdam, Cliostraat 21.
Deze instelling heeft een overkoepelende taak gehad, en op 29 Januari 1950 werd deze taak bekrachtigd door het stichten van een soort "Court d'Arbitrage" (C.d.A.) met als voorzitter Pater KOWALCZYK en als secretaris LUBIENSKI.
De C.d.A. heeft tot taak alle ontvangen klachten van de Polen op discrete manier te behandelen. Haar taak is uiteindelijk het scheppen van harmonie en rust onder de Polen en een bevorderen van de samenwerking tussen de Polen van de oude en nieuwe immigratie.
- De Poolse Caritas, met als voorzitter Pater KOWALCZYK, en als secretaris-penningmeester LUBIENSKI.
De Caritas ressorteert direct onder de Poolse Katholieke Missie.

Slotopmerking:

De Polen zijn een groep van personen, die in Nederland de nodige aandacht verdienen, niet alleen, omdat dit de grootste groep is, maar ook omdat onder deze personen de communistische propaganda de meeste invloed zal hebben. Een groot deel van deze Polen heeft gedurende de voorgaande jaren een zwerf bestaan geleid en is totaal losgeslagen. Zij hebben vaak een afkeer van werken, maar kunnen wel veel geld aan, terwijl boven-

dien de Polen van de nieuwe immigratie nog nauwe familiebetrekkingen hebben achter het IJzeren Gordijn. Van deze omstandigheden zal door de tegenpartij zeer gemakkelijk gebruik gemaakt kunnen worden.

Een gunstige factor is, dat van Poolse emigranten-zijde dit gevaar wordt onderkend en men zoveel mogelijk tracht deze mensen te bundelen.

In Nederland is het aantal Polen ten opzichte van België, Frankrijk en Engeland, alwaar respectievelijk 50.000, 500.000 en 500.000 Polen wonen, vrij gunstig.

Gezien de berichten uit die landen schijnt daar door de Poolse vertegenwoordigers ook een grotere actie onder de Polen gevoerd te worden dan hier te lande het geval is.

December 1951.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ONAFGEDAAN~~

CO 124310

15/12/2027

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. 46

Dat.: 12-2-52

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

- 1) CVV 4/12 - geven CVVI 12/12/52
- 2) CVVI. M.C. O.D. maken t.u.v. S.P.K.
 - 1) ~~De~~ stukken bij zoeken met O.D.
 - a) Poese kath. bo. en siet trekes
 daar uit laten maken voor O.D S.P.K.
 - 2) O.D aan leggen t.u.v. Poese Boeren Partij
 zie verder ad a
 mogelijk afschrift late maken uit
 door mij gemaakte overzicht rapporten.
 CVVI 12/12/52
- 3) ad 2/1/52 ACD getuiste.
 ad 2/2 Instr. in CO 122158
 Beantwoording politiek vraag in 2^e alinea omroep CVV 15/12/52

30/11 bij aCD I
antw/

CONFIDENTIEEL

S.T.:

Nr.:

d.d.:

VD 1717/51 08.12 21/11/57
09.238.5.3
17 November 1951 6.681 06.393

ONDERWERP:

Verwezen wordt naar dezerzijds/
Uw brief Nr. d.d.

30 NOV 1951

ACD/124360

NIET O.K.

ACD/12

DAT: 20/2/52

PAR: 10

Met verwijzing naar de telefonische afspraak d.d. 21-7-1951 met M.C. van Uw dienst, moge ik U bijgaand een veiligheidsrapport ter fotocopiering aanbieden.

Dezerzijds wordt verzocht:

de eventuele verdere ~~behandeling~~ te willen overnemen;

mij te willen berichten ~~hetgeen~~ in Uw administratie over ~~betrokkene(n)~~ bekend is;

mij nadere richtlijnen te willen verstrekken omtrent de verdere behandeling van deze aangelegenheid;

~~Wordt te zijn~~ *Hoofk B.I.D.* eveneens door mij terzake ingelicht;

Ik moge U verzoeken bijgaand rapport binnen drie dagen na datering dezes aan mij te doen retourneren.

teretourneerd
CA
28/11 '51

S.T.:

CONFIDENTIEEL

Exemplaar Nr. 1

FOTO
No. 5311Ingekomen: 19/11/57
St. No.: 17/12/57
Verzonden:

VEILIGHEIDS - RAPPORT

BERICHT

No: Gr.V.D. 83/1951 Conf.

Datum van het bericht:

17 November 1951.

Rapporteur:

Van wie is het bericht afkomstig:

Pools contact.

Betrouwbaarheid van de berichtgever:

Betrouwbaar.

Betrouwbaarheid van het bericht:

Betrouwbaar.

Welke actie s zijn ondernomen:

Gene.

Met welke instantie s wordt samengewerkt:

Gene.

ONDERWERP: Poolse vereniging S.P.K.

Aantal bijlagen: Vier.

Onder toezending van fotocopieën inzake de Poolse vereniging "S.P.K.", met als hoofdzetel Londen, moge ik U nog het volgende berichten: - - -

Inhoud der copieën:

1e. Deze copieën geven een beeld van de programma's resolutie's, politieke doelstellingen speciaal op internationaal gebied, vermelden hoe de samenwerking, met in diverse landen over de wereld bestaande vertakkingen van die vereniging, geregeld wordt enz.

Oprichting S.P.K. in Nederland:

2e. In Nederland werd een vertakking van bedoelde vereeniging S.P.K., te UTRECHT, op 28 October 1951, opgericht.

In Nederland gekozen hoofdbestuur van de vereniging S.P.K.:

- 3e. Bij gehouden verkiezingen werd in Nederland, voor het bestuur van die Poolse vereniging, gekozen
- a. VOORZITTER, plus belast met culturele aangelegenheden, de Pool HECKNER, wonende te Hilversum,
 - b. AFDELING INFORMATIE's, plus VICE-VOORZITTER-SCHAP, de Pool WERNER, wonende te Venlo,
 - c. SECRETARIS, de Pool CHMIELEWSKI, wonende te Amsterdam,
 - d. PENNINGMEESTER, de Pool SZCZEPANSKI, wonende te Amsterdam,
 - e. SOCIALE AFDELING, Mevrouw MARCEILLE, wonende te Hilversum.

4e. De statuten van de Poolse vereniging S.P.K., waarvan een uittreksel is bijgevoegd, worden ook in Nederland ingevoerd.

5e. Mocht U prijs stellen op de volledige statuten van genoemde Poolse vereniging, - of andere gegevens over die vereniging wensen, dan hoop ik daaraan te kunnen voldoen.

In a.a. mijn Y.

Polish Ex-servicemen In Great Britain

The Polish Ex-Combatants' Association is a voluntary body of ex-servicemen and women with aims and activities similar to those of the British Legion.

The Polish Ex-Combatants' Association is a refugee organisation which was started in Great Britain in 1945. Its membership is restricted to Polish ex-servicemen and women, who, after having fought with their British and other Allies since the outbreak of the Second World War until the victory over the common enemy, refused to return to Poland because of the loss of national independence and the establishment there of a Communist regime. The Association takes an active part in combating the influence of Communist doctrines either in this or other countries. The Association is especially active against the influence of the Warsaw sponsored Polish Social Cultural Association existing in this country, which of course is motivated by Communist ideas.

Poles demobilised from the Polish Forces, liberated from prisoner of war, concentration and forced labour camps in Germany, or escaping from Communist persecution in Poland, have settled down in many European and overseas countries. Wherever they went and found hospitality in larger numbers the Polish Ex-Combatants Association was founded. It exists in Belgium, Denmark, Eire, France, Germany, Holland, Italy, Sweden, Chile, Canada, Switzerland, Argentine, Uruguay, Australia, South Africa and U. S. of America. The Branch of the Association in Great Britain has the greatest membership and is also the largest Polish association in this country.

The Association is organised in the democratic line, where common member has the greatest voice and right. The Association's governing bodies consist of a Council, Executive and Control Committees. These are elected at a general meeting of the delegates held every year, the delegates elected by branches whose number in Great Britain exceeds 200 with about 20,000 members.

The Association established and has maintained amongst Polish ex-servicemen groups 11 Polish Ex-Servicemen Homes, 120 recreation rooms, 175 libraries with 62,000 books, 80 sport-clubs and 61 various kinds of activities like choirs, national dances teams, orchestras etc.

The Polish Ex-Combatants' Association does not carry on any political activities and is not interested in the political views of its members, except in the cases of Communism. Its general aim is to promote in every possible way the well-being of Polish ex-servicemen and women. In this capacity it provides for its members welfare, cultural and educational facilities, acts as an intermediary between Poles and the British Authorities in many matters concerning their everyday problems, helps in finding employment, gives information and advice and encourages games and sports. It also promotes the understanding of the British way of life and its customs in order to facilitate the acclimatisation of Poles in this country.

The Association is anxious to promote and to work for a friendly understanding between Poles settled down in this country and the British people. In this work it has received much valuable assistance from the Government Departments dealing with the resettlement of Poles, from voluntary societies and from individuals. Thus, with the aid of its friends, the Association serves not only its members, but also, to the best of its ability, the spirit of human fellowship, on which so much depends in the world of to-day.

This leaflet is published in order to give information to the British public about the activities and ideals of the Polish Ex-Combatants Association.

Published by:

**The Polish Ex-Combatants Association
in Great Britain,
18-20, Queens Gate Terrace, London, S.W.7**

Printed by „Gryf Printers" (H.C.) Ltd., London, S. W. 11.

WSTAP W SZEREGI S. P. K. NAJSILNIEJSZEJ ORGANIZACJI POLSKIEJ!

KOMBATANCII

Celem organizacyjnym SPK jest zrzeszenie w jego ramach wszystkich byłych żołnierzy P. S. Z. Celem tego nie spełniliśmy w pełni. Ogrom zaś zadań i prac przed nami stojących wymaga, abyśmy byli grupą silną, nadal przodującą.

Czym bowiem jest S. P. K.

SPK jest organizacją społeczną, związkiem samopomocowym byłych żołnierzy. Zasadniczym jego celem jest dalsze aż do zwycięstwa prowadzenie tej samej, co w szeregach, walki. Warunki życia emigracyjnego sprawiają, że, aby cel ten osiągnąć, musimy pozostać zwartą grupą polską, wykonującą sprawnie i sprężyście swe zadania.

Zadaniem pierwszym zaś w walce o Polskę Niepodległą jest walka z komunizmem

Dla tej właśnie walki na emigracji pozostaliśmy. Ale walka ta, to nie tylko niweczenie zamierzeń komunistycznych agentur. To przede wszystkim budowanie w nas samych sił moralnych i psychicznych, które naporowi imperialistycznej idei komunizmu przeciwstawić pozwolą siły czynne i nie mniej dobrze zorganizowane. To równocześnie czujne podtrzymywanie świadomości i przynależności naszej do chrześcijańskiej kultury Zachodu, to walka i przeciwstawienie się groźbie wynaradawiania się. Wynika zaś stąd, że

Zadaniem drugim jest walka o młodzież o dziecko polskie

Jest to zagadnienie, które teraz właśnie w całej swej ostrości przed nami stanęło. SPK zagadnienie to podjęło. Jako cel na najbliższą przyszłość postawiliśmy sobie przeciwstawienie się całą mocą wynaradawianiu się młodzieży polskiej. Działania zaś nasze prowadzimy przez zakładanie szkół polskich, przez szeroką akcję nauczania dzieci przedmiotów ojczyści, i przez wszystkie nasze prace kulturalne. Czy w pracach tych może Cię zabraknąć?

Zadaniem trzecim S. P. K. jest akcja samopomocowa

Są to te prace, którymi odpowiadamy na pytanie: Co SPK daje członkowi? Jest to działalność, której skutki odczuwają najbardziej przez życie pokrzywdzeni. Jest to równocześnie pomoc w urządzeniu sobie życia w obcym środowisku, jest to pośrednictwo w zdobywaniu sobie pracy, jest najszerzej pojęte poradnictwo. Symbolem tych prac jest zaś przeświadczenie, iż Stowarzyszenie uczynić musi dla swych członków wszystko, aby w możliwie najlepszych warunkach materialnych okres emigracji przetrwać.

W S. P. K. jest miejsce dla każdego

SPK jest organizacją byłych żołnierzy polskich. Nie ma w nim żadnych dyskryminacji wyznaniowych, łączą się w nim

odzie wielu przekonanych politycznych, o różnym pochodzeniu i wykształceniu. W szeregach naszych jest miejsce dla wszystkich Polaków pragnących wolności i niepodległości Polski.

S. P. K. jest organizacją demokratyczną

W SPK nie ma grup mniej lub bardziej uprzywilejowanych. Oblicze nasze jest takie, jakie nadaje mu większość. Wszystkie nasze władze pochodzą z wyboru, władzą zaś najwyższą jest Walny Zjazd Delegatów. SPK rządzi się swoimi, przez siebie uchwalonymi zasadami, działalność zaś prowadzi w oparciu o uchwalone przez Zjazdy programy i budżety. Kontrolowane jest podwójnie: przez własną władzę rewizyjną na każdym szczeblu organizacyjnym oraz — w działalności gospodarczej — przez powołane do tego władze brytyjskie.

Prace i osiągnięcia S. P. K.

SPK jest organizacją światową, tkwiącą mocno korzeniami w 4 kontynentach. SPK na terenie Wyspy jest zaś najsilniejszym Oddziałem krajowym. Prace nasze i osiągnięcia są:

W dziedzinie ideowej: podkreślanie wszędzie i zawsze, że Polska nie jest wolna, branie udziału we wszystkich ogólnonarodowych akcjach politycznych, czynne przeciwdziałanie akcji wynaradawiania się młodzieży polskiej, zorganizowane zwalczanie komunizmu i działalności agentów reżimowych.

W dziedzinie kulturalnej: 122 świetlice i klubów SPK, 180 bibliotek, 62 tysiące tomów książek, 80 klubów i drużyn sportowych, 35 szkół i kursów nauczania przedmiotów ojczyści, 21 wydawnictw i broszur, 400 zorganizowanych w kołach odczytów, 61 amatorskich zespołów artystycznych.

W dziedzinie samopomocy: 11 Domów Kombatanta, 25 tysięcy udzielonych porad prawnych, 6 tysięcy zatrudnionych, setki przeprowadzonych spraw sądowych, setki interwencji u władz brytyjskich i w urzędach, tysiące wystawionych dokumentów, współudział w Komitecie Poż. Inw. F. S. Z. i Komisji Poż. przy F. S. Z., setki spraw emigracyjnych.

W dziedzinie gospodarczej: Własna Centrala Handlowa z filiami: Manchester, Nottingham, Cambridge, 9 sklepów w terenie, warsztat mechaniczny, warsztat radiowy, 11 hoteli, 12 restauracji i kawiarni.

Dlaczego więc apelujemy?

Apelujemy dziś do wszystkich byłych kombatantów, gdyż, jak powiedzieliśmy, w szeregach naszych zgromadzić pragniemy wszystkich bez wyjątku byłych żołnierzy P. S. Z.

Pragniemy, abyście pomogli nam w głoszeniu wobec wolnego świata prawdy o Kraju. Pragniemy, abyście do organizacji naszej wnieśli nowe pomysły i plany, abyście naprawili to, co jest złe, abyście z nową siłą podjęli rozpoczęte przez nas prace. Abyśmy wspólnie wypełnili to, czego od nas Kraj oczekuje.

JESLI NIE CHCESZ ZAGUBIC CELU POZOSTANIA POZA

KRAJEM

JESLI NIE CHCESZ UTRACIĆ Z NIM ŁĄCZNOŚCI

JESLI NIE CHCESZ ZGINAĆ W MORZU OBCOŚCI

JESLI NIE CHCESZ BYĆ SAM, SŁABY I BEZBRONNY

ZAPISZ SIĘ DO S. P. K.

Oddział SPK W. Brytania

Translated from Polish.

From the Articles of Association of the Polish Ex-Combattants'
Association.

(Approved on the 20th May 1946 at the I General Meeting of the Delegates of the P.C.A., as amended on the 20th June 1947 at the II General Meeting of the P.C.A., and on the 15th August 1950 at the III General Meeting of the P.C.A.)

Chapter I.

General Provisions.

Article II. Scope, character and method of action.

Para. 1. The scope of the P.C.A. is to unite the efforts for the benefit of Poland and all members in the fields of ideology, culture, social welfare and economy. The aims pursued by the P.C.A. are:

a) in the ideological field:

- to preserve and materialise amongst Polish emigrés and other world communities the idea of independent and free Poland,
- to strengthen the national cohesion and to uphold amongst fellow members the spirit of comradeship and the bonds which arose within the fighting units during the struggle for independence.
- to co-operate with the combattants of other nations in order to maintain the spirit of fellowship and international friendship amongst ex-servicemen; and to attain the ideals for which the combattants of the free and democratic nations of the world gave their lives,
- to obtain for Polish ex-combattants equal rights with the ex-combattants of the countries of their residence.
- to defend and spread the historic truth about the contribution of and the part taken by the Poles during the Second World War.

b) in the cultural field:

- to participate in the cultural and educational activities

P.T.O.

- of the emigrés;
- to foster a creative and dynamic cultural movement based on national tradition and organic links with Christian civilisation amongst all the Poles abroad and particularly in the young generation.
- to meet the cultural and educational needs of the members of the P.C.A. and their next of kin.

c) in the social welfare field:

- to co-operate in providing assistance for members unfit to work, disabled, incurable, and for widows and orphans.
- to advise and assist in obtaining employment.

d) in the economic field:

- to assist members to find appropriate living conditions and to meet their material needs by facilitating their vocational and professional training; to co-operate in protecting their professional interests; to help in organising individual and collective, and especially co-operative enterprises, and to secure the collective insurance of members;
- to create a sound economic basis for attaining the purposes of the P.C.A., by carrying out their own undertakings or participating in financial and economic undertakings and institutions; also to carry out financial and economic operations in order to raise the P.C.A.'s own income.

I certify this to be a true translation:

TRANSLATIONS—
UNIVERSAL AGENCY

Oct. 17th 1951
Skowronski dtd
Principal

Translated from Polish.

Resolutions of the III General Meeting of the P.C.A.

General Matters.

Standpoint regarding international problems.

In view of the menace that Russian Communist aggression may provoke a new world armed conflict, the Poles who remained abroad to continue the struggle for the freedom, integrity and independence of their Republic may be faced with the necessity of taking up a position in relation to this conflict.

In these circumstances the III General Meeting of the P.C.A. states the following:

1. The Polish soldier is ready, at the call of the legitimate authorities of the Republic in exile, to fulfil his civic duties of fighting for the freedom of Poland and defending the Western civilisation.
2. In a world armed conflict, if it arises, the Polish soldier can participate in the struggle only in the ranks of Polish armed forces under Polish banners and Polish command, side by side with the Allies who declare that making good the harm done to Poland is one of the war aims, and who pledge themselves to support the essential aims of Polish policy.
3. In the future armed conflict, if it arises, the legitimate authorities of the Polish Republic should be cautious and sparing of the living forces of the nation and should protect Poland from the further destruction of her cultural and material resources.

The III General Meeting calls upon all ex-combatants to give proof of far-reaching vigilance and calm in any circumstances. We must not let ourselves be induced into actions which do not warrant the attainment of Polish political aims and which might involve the fruitless sacrifice of blood.

The aim of our struggle is a free, whole and independent Poland.

P.T.O.

Appeal to ex-combattants of Western countries.

Five years have passed since the end of the war operations of the Second World War, which was to finish once and for all with wars.

Contrary to expectations this war did not bring about the liberation of many countries, and amongst them of Poland. Polish ex-servicemen who fought against the common enemy had to remain in great numbers outside their homeland, the freedom and very existence of which are being destroyed.

We, attending the III General Meeting of the P.C.A. within which we represent the opinion of the ex-members of the Polish Armed Forces organised in almost all parts of the world, call upon you, our comrades in arms:

- to continue an intrepid struggle in order to attain in the world those ideals for which we in common shed our blood during the last war.
- to concentrate your efforts on putting an end to oppression of one nation by another and to secure for each nation a place which is due to it within the community of free nations.
- to set up one big organisation of ex-servicemen, in the ranks of which may be grouped all those who fought in the course of the last world war in the defence of the Christian ideals of the Western world.

Subjugated Nations.

The III General Meeting of the P.C.A. states that:

- the struggle for Poland's independence is linked with the struggle for freedom of all nations subjugated by Russia.
- the nations of Central-Eastern Europe, after regaining freedom, should form a common region within the framework of the European community to secure the peaceful development of the world.

Soviet Crimes.

I.

The III General Meeting of the P.C.A. appeals to the opinion of the free world, and in particular to that of the Allied countries in the Second World War, to start international action on account of the unpunished and so far tolerated Soviet crimes perpetrated on Polish soldiers, leaders of the Polish Underground State, and promoters of the cause of independence in the home country.

The III General Meeting requests:

1. The setting up of an international tribunal for the purpose of punishing the men responsible for the mass murder in Katyn of Polish soldiers held in Soviet captivity.
2. The release from captivity, prisons and concentration camps of soldiers of the Home Army, leaders of the Polish Underground State, with Vice Premier Jankowski and General Okulicki at their head, as well as the victims of the Communist political terror regime, illegally deported from Poland and imprisoned by Soviet Russia.
3. The immediate release of three members of the Home Council of Ministers (Bien, Jasikowicz and Pajdak), arrested near Warsaw in March 1945 and so far held in Russia in spite of the completion of the period of five years to which they were unlawfully sentenced by the Moscow show trial in June 1945.

II.

The maintenance and expansion of concentration and forced labour camps in Soviet Russia, Poland and other countries subjugated by Russia is not a domestic matter of the countries dominated by the Communists. Inhuman treatment and criminal methods of exploiting the slave labour of millions of innocent victims of political persecutions flout the principles of the Human Rights Charter, which voices the conscience of the world.

The Polish Combattants' Association adheres to the initiative of those organisations and persons, whatever their nationality, claiming the destruction of the monstrous concentration camps system set up by Stalinism and Hitlerism, and requests the investigation of concentration camps by international bodies and bringing to justice before international tribunals all those responsible for the transgression of the essential rights of man.

Poland's Frontiers.

The delegates of the P.C.A., representing the opinion of Polish ex-servicemen living outside the homeland, state the following:

Poland suffered the biggest losses in the course of the Second World War, caused by Germany and Russia, because she was a faithful ally of Great Britain and the United States. Already in the course of the war the Western allies did not keep their pledges, and after the end of the war operations they abandoned Poland altogether; by virtue of the Yalta agreement nearly half of her territories were annexed by the Soviet Union, former ally of Hitlerite Germany, and the remaining Polish territory was delivered to Soviet agents assuming the name of Polish Government. With the agreement of Great Britain and the U.S.A. six million Poles settled on the territories on the Odra and Western Nysa, rebuilding these areas destroyed by war and rehabilitating them by their own labour. While Russia and her satellites, jointly with the government of Eastern Germany, recognised the Odra and Nysa as the definite frontier between Germany and Poland, the governments and statesmen in the West excite German imperialism by promises of Germany regaining the recovered Polish territories.

The III General Meeting of the P.C.A. states that Poland's independence and the development of her economic autonomy depend on the possession of the territories of the Odra and Nysa.

Western statesmen must realise that the whole Polish nation is unanimous on this point. The Poles will never renounce their claims to Wilno and Lwow, and will oppose with all their strength any attempt to separate the recovered provinces from Poland.

Religious Freedom.

The III General Meeting of the P.C.A. states:

- Faithful to the tenets of the religion of our fathers, we join in our hearts the Polish nation in her hard struggle to preserve her own soul.
- We pay homage to the Holy Father, Pius XII, as the Head of the Church, and firmly believe with the whole Polish nation that the better future of Poland and of the whole of mankind depends on the triumph of Christian truth.

I certify this to be a true translation:

TRANSLATION
UNIVERSAL AGENCY

St. Stanislawski
Principal

Oct. 17th. 1951

No. 114980
Bijl.: gene

's-Gravenhage, 3 December 1951

Betr.: Poolse Vereniging SPK

VERTROUWELIJK

Hierbijgaand heb ik de eer U de bijlagen
van Uw brief van 21 November 1951 No. Gr.V.D.1717/51
Conf. betreffende de Poolse Vereniging S.P.K. weder
te doen toekomen.

M.C.

agencie byzemske Ad B A 29/11-51

124310 = D 2027

124310 = D 2027
124310 = D 2027

Stenografie

STICHTING NEDERLANDSE

20654/74.

OP KAART
ACD/
DA:
PAR:

28.~
24.4-24.1
-7 JUNI 1951
ACD/ 168928

IX
16.384
29.238
6 Juni 1951.

Schutblad is vernieuwd

X I Door ons werd een onderzoek ingesteld naar de politieke activiteit van de Poolse Generaal Maczek, tijdens diens bezoek aan het Pools gezellenhuis Egge te Brunssum, welk bezoek plaats had op Donderdag 31 Mei 1951. Omstreeks 12.00 uur arriveerde Generaal Maczek per auto, gekenmerkt N-37661, aan genoemd gezellenhuis en vroeg de Poolse aalmoezenier Pater Dambek te mogen spreken. Hij werd verwesen naar de huismeester van het gezellenhuis die de Generaal persoonlijk naar de kamer van Pater Dambek heeft begeleid. De Generaal heeft steeds op deze kamer vertoefd en aldaar enkele Polen uit de gezellenhuizen Egge en Pelgrimsweg ontvangen. Om ongeveer half drie is hij vergezeld van Pater Dambek naar de Rotterdamse Bank te Brunssum gereden vanwaar hij om 15.20 uur wederom in het gezellenhuis terugkeerde. Op de kamer van Pater Dambek heeft hij het middagmaal gebruikt en om 16.10 uur is hij per auto naar Breda vertrokken.

OK

Terwijl Generaal Maczek bij Pater Dambek op de kamer verbleef, hadden wij een onderhoud met zijn chauffeur die zich tegenover ons ongeveer als volgt uitliet:

OK

"Ik ben een Anders-Pool, genaamd Sawice, gehuwd met een Nederlands meisje en woonachtig te Oosterhout. Als chauffeur ben ik in dienst van de Fa. Iarijssen, fabrikante van staalramen en -deuren en gevestigd te Breda. Deze firma heeft mij als chauffeur, alsmede auto N-87661 enige dagen ter beschikking gesteld van Generaal Maczek. De Generaal vertoefd een viertal dagen in Nederland als vennoot van een Engels reisbureau. Hij is voornemens de besturen van verscheidene Poolse verenigingen in Nederland te bezoeken teneinde namens het reisbureau propaganda te maken voor een bezoek van zes dagen aan Engeland om aldaar o.m. "the Festival of Britain" te bezoeken. De kosten van dit bezoek bedragen 150 gulden. Wij hebben voor dit doel reeds verscheidene plaatsen in Nederland bezocht."

OK
aanvullend

Na het vertrek van Generaal Maczek hadden wij een onderhoud met Pater Dambek. Deze gaf ons omtrent het doel van het bezoek van Generaal Maczek aan ons land een verklaring die gelijkluidend was met die van voornoemde chauffeur. Over politiek was niet gesproken. Wel kwam in het gesprek de kans op een derde wereldoorlog ter sprake, waarbij de Generaal als zijn mening te kennen gaf, dat volgens hem het jaar 1953 in dit opzicht het meest gevaarlijke was.

X I Op de kamer van Pater Dambek heeft de Generaal bovendien nog gesproken met RUSINEK, Wojciech, geboren te Jaroslaw, 15.4.24, werkzaam op de Staatsmijn Hendrik onder no. 7584, en KOSACZ, Joseph, geboren te Nowogowdy, 15.3.25, werkzaam op de Staatsmijn Hendrik onder no. 7259, beiden woonachtig te Brunssum, gezellenhuis Pelgrimsweg, respectievelijk voorzitter en secretaris van de R.K. Poolse vereniging (P.T.K.) te Brunssum.

De Generaal verzoekt men een reiskas te vormen om Polen in de gelegenheid te stellen door bemiddeling van het Engelse reisbureau een zesdaags bezoek te brengen aan "the Festival of Britain", welk verzoek door betrokkenen in overweging is genomen.

Uit niets is kunnen blijken dat het bezoek van Generaal Maczek aan de Mijnstreek een politieke strekking had.

N° 29

S. Schuymer

06.525.6
09.238-09.21

08.12 08.12 08.12
09.1-09.51 09.1-09.62 09.1-09.61

08.12 4.161.1
09.1-09.51 09.1-09.61

DI-RECTORIAAL

22 MRT 1951

ACD/100955 Naart 1950.

OP KAART
ACD/12
Da 12-51
PAR: *Ant*

No. 20305/74.

0.68
09.238-09.21

Rechtsblad is vernietigd ms 09.288

Tijdens een samenkomst met enige Polen werd van hen het navolgende vernomen:

"De actie voor emigratie van Polen van uit Nederland naar Canada, Argentinië, Brazilië en Amerika is reeds in een vergevorderd stadium. In de maand April zal een persoon, die als Consul van de Poolse Regering in Londen is aangewezen, naar Breda komen, teneinde de emigratie voor te bereiden. Deze emigratie-actie gaat uit van de S.P.K. (Vereniging van Poolse Oud-Strijders) in Nederland, gevestigd te Breda. Zij zou gevoerd worden om Generaal Anders in de gelegenheid te stellen in Brazilië, Canada, Argentinië en Amerika een Poolse bevrijdingsleger op te richten, daar hem in Europa de oprichting van zulk een leger onmogelijk werd gemaakt.

Ook in Engeland, Frankrijk en België zou een actie ingezet worden tot emigratie van z.g. dienstplichtige jonge Polen. Bij vele in de Mijnstreek wonende Polen, zowel van de jonge en oude emigratie, is deze actie, gezien de onzekere toestand op politiek gebied, in goede aarde gevallen.

Als naam van de z.g. Poolse Consul, van de Poolse Regering in Londen, die voor deze aangelegenheid naar Breda zal komen, werd de naam B l a s z c z i j k, voormalig onderwijzer van de Poolse school in Brunssum, genoemd.

Gebleken is dat hiermede bedoeld werd:

B l a s z c z i j k, Silvester, geboren te Posen 17.12.04, Pool, voorheen onderwijzer aan de Poolse school te Brunssum.

Blaszczyk is in 1932 als Pools onderwijzer naar Brunssum gekomen.

Begin 1938 is hij als consulaire Ambtenaar naar Rio de Janeiro (Brazilië) vertrokken. Te Brunssum stond hij als vurig anti-communist en goed patriot bekend. Hij was officier in het Pools Leger. Personen, die hem van zeer nabij gekend hebben, verklaarden, dat Blaszczyk een zeer ontwikkeld persoon was met veel organisatie-talent.

Deze aangelegenheid wordt door ons gecontroleerd.

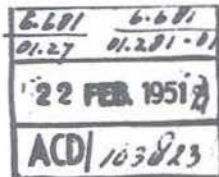
Nº 19

Buckings

DIENTSTOEGHEIM.

No. 20234/74.

20 Februari 1951.

Met verwijzing naar ons rapport no. 20070/74 van 30.1.51 doen wij U hierbij toekomen een schrijven van het bestuur van de kring Breda van de P.T.K. (Poolse Katholieke Vereniging), waarin scherp stelling wordt genomen tegen de fusie met S.P.K. (Vereniging van Poolse Oud-Strijders) te Londen.

In de Poolse krant "Naradowiec" van begin Februari 1951 verscheen onder het Hoofd: Berichten uit Nederland, een artikel dat zich eveneens tegen de fusie keert.

Hierin worden de doelstellingen van S.P.K. vergeleken met het Nazisme en het communistisch systeem, die ook God aan de kant willen zetten.

Aan S.P.K. wordt verweten geen enkele hulp te hebben verleend bij de oprichting van de P.T.K. te Breda. Zelfs boeken werden niet beschikbaar gesteld, doch men had ze wel voor de Heer Everdingen te Breda. In Breda is 95% van de voormalige soldaten van de le Pantserdivisie behalve van P.T.K. ook lid van de S.P.K. Is hun dat niet voldoende?

Bij haar propaganda gebruikt S.P.K. de slagzin: Alleen voor leden van S.P.K. zal nog verdere emigratie mogelijk zijn. Reeds sinds 1948 is er veel gesproken over emigratie naar Australië en naar de Verenigde Staten, doch wat is er van overgebleven?

Dan is er nog een andere slagzin die luidt: Het bewijs van lidmaatschap van S.P.K. zal het gemakkelijker maken van het ene land naar het andere te reizen. Dat is een goede grap: iedereen weet dat men zonder paspoort en visum nergens naar toe kan. De moderne patriotten van S.P.K. zeggen: eerst het vaderland, op de tweede plaats God. De Heren weten zeker niet dat de Poolse koningen op hun vlaggen schreven: God en Vaderland.

De conclusie van het artikel is dat de samenwerking geen goed kan brengen. Een oud Pools spreekwoord zegt: Bez Boga ani do proga (= zonder God komt men niet over de drempel).

Het artikel is getekend met Korab, hetgeen zeer waarschijnlijk een schuilnaam is.

Begin Februari 1951 is het tweede nummer van het Informatie-communiqué van de S.P.K. in Nederland verschenen. Als adres van de S.P.K. delegatie in Nederland wordt nog steeds opgegeven: Ingenieur J. Hekner, Jonckbloetlaan 13, Eindhoven en voor redactie- en persaangelegenheden dient men zich te wenden tot: S. Werner, Wielewaalweg 7, Venlo.

11:23

DUPLICAT

103632

UITTREKSEL
Uit: 02-17-7
Voor: 02-17-7
O.a.v.: 02-17-7
Dat.: 02-17-7
Par.: 1

DIENTSGEHEIM.

20229/74.

19 Februari 1951.

Van betrouwbare zijde werd vernomen, dat op Zondag 25 Februari 1951 te Breda wederom een vergadering zal plaats hebben van afgevaardigden van de P.T.K. (Poolse Katholieke Vereniging in Nederland) en de S.P.K. (Vereniging van Poolse Oud-Strijders), welke vergadering niet openbaar is doch alleen toegankelijk is voor leden. Punt van bespreking zal zijn fusie van P.T.K. en S.P.K.

Nº 23

Nr. : /384

Betr.: propaganda in Nederland tegen
Anders-Polen door KWIATKOWSKI

In Nederland is op bezoek geweest KWIATKOWSKI (redacteur van het Poolse blad NARODOWIECZ in Parijs) K. heeft in Nederland heftige propaganda gevoerd tegen de Anders-Polen, die worden beschouwd als fascistten.

De Anders-Polen zouden de Polen in emigratie opnieuw in een oorlog willen betrekken. K. propageerde Poolse neutraliteit. Volgens hem zijn de Polen door de Westerse landen verraden en heeft Polen genoeg gebloed.

NARODOWIECZ is echter anti-communistisch en vertegenwoordigt het sterkste gedeelte van de socialistische Boeren-partij in emigratie. Door Nederlandse Polen wordt de partij van K. gebrandmerkt als de Stockholm-partij en als fellow-travellers.

Aangenomen wordt dat het blad gesubsidieerd wordt vanuit Polen langs ondergrondse weg. Aangenomen wordt dat de communisten een en ander oogluikend toelaten omdat het blad de verdeeldheid en de onzekerheid van de Polen in emigratie enorm bevordert.

K. wordt beschreven als een oud verbitterd bijzonder ambitieus man, doch zeer bekwaam.

De Anders-Polen wensen een militante en positieve houding tegenover de communisten. Door het bezoek van K. in Nederland is er een breuk ontstaan in de Poolse Katholieke Vereniging in Nederland. Deze vereniging was in Nederland steeds min of meer autonoom en had weinig of geen contacten met Londen of Poolse partijen in emigratie in andere landen. Londen tracht deze band voortdurend te herstellen en probeert dit te doen door middel van Ir. HECKNER (Eindhoven), die beschreven wordt als een "sabelkletterende officier" en die nietde sympathie heeft van lager op de sociale ladder staande Polen in emigratie.

Het praktische gevolg van het bezoek van K is:
Provincie Limburg vrijwel geheel over naar K.,
Breda: meerderheid tegen K., minderheid voor K.,
Twente onbekend.

K. is niet zelf in Amsterdam of Rotterdam geweest, wel in Limburg of Breda.
NARODOWIECZ wordt sinds zijn bezoek zeer veel door de Polen gelezen. Utrecht en Den Haag tegen.
De paters KOWALCEK (Amsterdam), rector EFRAIM (Breda) en pater DAMBEK (Limburg) zijn volledig in het schuitje van K. geraakt. De paters ROMALDA en PLUDZYNSKI zijn sterk anti K.

Aangenomen wordt dat de Poolse Bisschop in Rome geen actie wenst te ondernemen tegen de Poolse priesters die voor K. zijn, daar Rome de Katholieke boeren in Polen niet van zich wenst te vervreemden.

De conclusie van ons Poolse contact is dat de splitsing stellig door de communisten in de hand wordt gewerkt.

De activiteit van het Poolse consulaat zal zich zeker richten op het bevorderen van de tegenstelling en het aanmoedigen van de KWIATKOWSKI-onderneming. Op zijn tournee in Nederland gebruikte K. een argument dat zeer insloeg, n.l. dat de Nederlandse autoriteiten en politie de activiteiten van de sabelkletterende en complotterende oudstrijders zeer ongaarne zou zien. Het zou in het belang van de Polen in Nederland zijn vooral geen partij te trekken en neutraal te blijven.

Uittreksel	
Van:	
Voor:	
o.a.v.:	
Dat.:	
Par.:	

30 Januari 1951.

Liesstraheln.

20070/14.

DUPLICAAT

102245

Betreffende de Poolse vergadering te Breda op 18 en 19 November 1950 wordt het volgende gerapporteerd.

Deze vergadering was belegd om een fusie tot stand te brengen tussen:

P.T.K. (= Polska Towarzystwo Katolickie) =

Poolse Katholieke Vereniging, en:

S.P.K. (= Spowazyszenie Polskich Kombatanow) =

Vereniging van Poolse Oud Strijders.

De voorzitter van de P.T.K. in Nederland is:

K i n c z a l Michal Adam, geboren 28 November 1909

en voor de S.P.K. trad in deze vergadering op:

M i n k i e w i c z H.J., wonende te Vlissingen,

waarvan wij nog vernamen, dat hij als ingenieur werkzaam zou zijn te Vlissingen en dat hij voor de oorlog reeds in Nederland zou zijn geweest als lid van een Poolse Commissie, die hier vertoefde in verband met het bouwen van duikboten.

Betreffende genoemde Poolse verenigingen werd nog het volgende vernomen.

De S.P.K. zou in feite een voortzetting zijn van de Pilsudski-partij, ook genaamd Sanacja en B.B.W.R. De leiding hiervan berust bij de Generaal Anders. De Sanacja heeft nooit in aanzien gestaan bij het gewone Poolse volk en tot veel onenigheid onder de Polen aanleiding gegeven. Thans zou de leiding de S.P.K. voor politieke doeleinden willen gebruiken om te zijner tijd in Polen aan de macht te komen. De leider van de Poolse boerenpartij Mikolajczek, zou tegenstander van de Sanacja en haar organisaties zijn en in het blad van zijn partij "Naradowiec" hiertegen op vijandige wijze ageren. De generaal Maczek zou wegens de politieke ondergrond van de organisatie geen lid van S.P.K. zijn geworden. Door bepaalde Polen wordt de dood van de gen. Sikorski, die in 1941 bij een vliegongeval in de omgeving van Gibraltar om het leven kwam aan het drijven van de Sanacja geweten.

S.P.K. heeft een internationaal politiek karakter en wil alle Polen omvatten, die verspreid over de wereld leven en zou er financieel goed voorstaan. De P.T.K., die vooral religieuze belangen van de leden wil behartigen en op de tweede plaats Poolse belangen wil dienen heeft voorheen wel een steun ontvangen van S.P.K. o.a. in de vorm van het zenden van boeken.

P.T.K. zou de goedkeuring hebben van het Nederlands episcopaat en haar statuten ter goedkeuring ingezonden hebben. Deze goedkeuring zou echter nog niet verkregen zijn, omdat in de statuten een artikel voorkomt, dat spreekt over het streven naar een vrij en onafhankelijk Polen.

Tot dusverre zou S.P.K. in Nederland een sluimerend bestaan gehad hebben. Enkele maanden geleden kwam een zekere:

Dr. J. J. J., voorzitter van de S.P.K. te Londen, hier met het doel een fusie tot stand te brengen tussen P.T.K. en S.P.K. Deze heeft de voorzitter van de P.T.K., genaamd Kinczel, sterk beïnvloed. De Poolse geestelijken houden echter, naar ons zeer veronwacht, niet medegedeeld, tegen een fusie, die in feite het opslokken van de P.T.K. door de S.P.K. zou betekenen, gekant zijn en besloten hebben zich voorlopig afzijdig te houden, om de tweedracht niet te doen oplossen. Een zekere Dr. J. J. Komar, die leraar zou zijn aan de Koninklijke Militaire Academie te Breda, gehuwd met een Nederlandse vrouw, voor de oorlog rechter te Wilna, zou Kinczel echter om zijn houding in deze zaak heftig hebben aangevallen.

Tijdens een vergadering over te houden retraites op 25 Januari 1950 te Breda zou de houding van Kinczel door de hierop aanwezige Poolse geestelijken besproken zijn, waarbij men zich afkeurend hierover uitliet. Men zou de kwestie echter nog niet voorgelegd hebben aan een zekere Mgr. van Hussen te 's Gravenhage, die belast zou zijn met kwesties betreffende buitenlandse geestelijken, omdat men de verdere ontwikkeling eerst wil afwachten. Kinczel wordt beschouwd als een persoon met een varig karakter, die steeds grootse plannen heeft, doch deze slechts zeer zelden tot het door hem gewenste einde brengt.

Ter verdere oriëntatie omtrent de S.P.K. gaan hierbij enkele stukken, die aan een Pool hieromtrent toegezonden werden, benevens de vertaling hiervan.

Het is niet te verwachten, dat de S.P.K. in Zuid-Limburg ooit zeer sterk zal worden, daar de P.T.K. ook slechts zwak georganiseerd is, wat hieraan te wijten is, dat deze zich op het standpunt gesteld heeft de hier verblijvende Polen toch te kunnen bereiken, aangezien de meesten in de gezellenhuisen in grotere gemeenschappen bij elkaar leven.

No. 79.

Als antwoord op Uw schrijven No. 10028 d.d. 17.1.51.

10028

VAN DE REDACTIE.

Een goede opvatting van de plichten tegenover het vaderland heeft ons doen besluiten, dat de Poolse soldaat na de demobilisatie van de Poolse strijdkrachten grotendeels in het buitenland bleef om in andere omstandigheden en in een andere vorm zijn doel te verwesenlijken: herstel van de vrijheid en onafhankelijkheid van Polen. Het lot heeft gewild dat een deel van de gedemobiliseerde soldaten naar het gastvrije Nederland gekomen is waar men in stilte en ver van het centrum onze gedachten over vrijheid en onafhankelijkheid deze sociale en culturele taken begonnen is te verwerkelijken. Dat heeft zijn voordelen gehad, daar het in deze tussentijd de mogelijkheid gaf om de z.g. "vertrouwenscrisis" onder de Poolse immigranten in Nederland te overwinnen en alle krachten van het individu en de verenigingen op materieel gebied te versterken. Niet zo goed was echter en is nog dat men langzaam aan de eigenlijke zin van onze politieke emigratie verliest, de ideologische zijde en het doel vergeet waarvoor men eigenlijk in het buitenland gekomen is. Zoals wij allen in de laatste maanden van de dienst bij de Poolse strijdkrachten (P.S.Z.) voelden dat een etappe van ons leven teneinde liep zo kan men ook thans bemerken, na de overgang naar het burgerleven, dat een nieuwe etappe begint, waarin ons nieuwe taken wachten. Alles wat zich afspeelt op internationaal gebied wijst erop, dat de dag niet ver is, dat de bevrijding van ons vaderland uit de Russische overheersing een vanzelfsprekende aangelegenheid voor de gehele wereld zal worden zoals nu de ontwikkeling van de toestand in het verre Oosten. Dit nieuwe tijdperk waarin wij nu komen zal ons niet onvoorbereid en geïsoleerd van onze kameraden vinden die in de Poolse Wereldvereniging S.P.K. verenigd zijn. Wij moeten absoluut onze krachten samenvoegen en enger contact hebben in de organisatie want alleen dan bestaat er een betere kans om onze doeleinden te bereiken, waarvoor wij gevochten hebben en waarvoor wij zullen blijven vechten. Informatieberichten voor de Poolse Oud-Strijders in Nederland hebben de volgende doelstellingen: De oud-strijders in Nederland over de werkzaamheden van S.P.K. in andere landen in te lichten en ook alle anderen van voorlichting te dienen over de activiteit van onze kameraden in Nederland. Onze taak kunnen wij alleen volledig uitvoeren indien alle oud-strijders die in Nederland verblijven onze doeleinden steunen. Wij vragen Uw medewerking.

De afdeling van de S.P.K. in Nederland.

Redactie: Afdeling S.P.K. in Nederland, Jonckbloetlaan 13,
Eindhoven.

De vereniging van de Poolse Ond-Strijders is ogericht in de herfst van 1945, dus in een tijd toen onze verwachtingen ijdel bleken en Polen onder nieuwe bezetting kwam. In deze tijd werd de bestaande Poolse Regering niet meer erkend en men demobiliseerde de Poolse strijdkrachten. Deze grote ideologische vereniging hebben de toenmalige Poolse soldaten in het leven geroepen die niet ingenomen waren met de nieuwe Russische bezetting, waaraan zij besloten in het buitenland te blijven om de vrijheidstrijd voor Polen tegen de communisten onwrikbaar voort te zetten. De oprichting van een organisatie in het buitenland en het uitbouwen van een dergelijke organisatie op wereldschaal na de voor Polen verloren oorlog, in vijandige internationale politieke atmosfeer, tussen volkeren en staten die de Poolse emigranten geen gelegenheid gaven mee te profiteren van de voordelen van de gewonnen oorlog, zonder voldoende materiele middelen, was een zwaar probleem. En toch heeft de vereniging in de laatste vijf jaren verschillende duizenden leden geworven, die in 24 landen woonachtig zijn. De Poolse soldaat heeft na zijn demobilisatie in de eigen organisatie de strijd voortgezet. Het insigne "S.P.K." is een symbool geworden van de verdere strijd voor de vrijheid van Polen en de verschillende S.P.K.-groepen in het buitenland zijn ware ambassadeurs van de Poolse belangen. Bijna overal waar onze Poolse emigranten zijn is een kern gevormd van Pools sociaal leven en de organisatie heeft zich verantwoordelijk gesteld voor het verdere culturele volksleven, voor sociale hulp, voor manifestaties van onze ideologische kracht tegenover acties van vreemden.

Afdelingen S.P.K. bestaan heden ten dage in tien landen: Argentinië, België, Frankrijk, Italië, Ierland, Canada, Duitsland (drie afdelingen in de bezettingszones der Geallieerden), Zwitserland, Zweden en Groot Brittannië.

Organisatie-comité's zijn werkzaam in: Oostenrijk, de Libanon, Afrika, en Oost-Afrika. S.P.K.-groepen bestaan in Chili, Denemarken en Uruguay, onderafdelingen in Nederland, Brazilië, Noorwegen en Australië. In de Verenigde Staten van Amerika werken verbindingsgroepen. Buitendien heeft S.P.K. contact met en brengt zij hulp op cultureel gebied voor vroegere Poolse soldaten in de U.S.A., Nieuw Zeeland, Equador, Griekenland, Venezuela, Peru, de republiek Dominica en het schiereiland Malakka. Het is een voldoende feit dat de kern van de vereniging en het karakter van democratische onafhankelijke wereldorganisatie gevormd zijn. De organisatie erkent de legale Poolse regering en haar hoofd, S.P.K. is verbonden met de gehele Poolse emigratie, S.P.K. is niet de regering van een vrije staat die een realistisch bestaan heeft, doch een jonge volksvereniging die in moeilijke omstandigheden opgebouwd is en als dusdanig voor het verdere nastreven van haar doel door alle leden gesteund moet worden. Elkaar steunen moet het hoofddoel zijn van allen. Samenwerking in kameradschappelijke sfeer biedt grote voordelen, niet alleen voor het geheel doch ook voor de enkeling. De strijd voor het bovenstaande is de reden van bestaan van S.P.K.

S.P.K. is een organisatie die voor haar leden en de gehele Poolse emigratie na de oorlog dient en altijd haar doel

ziet in onafwijkbare afhankelijkheid voor Polen.

REGISTRATIE VAN LEDEN DIE EMIGREREN.

Het hoofdbestuur van S.P.K. verzoekt de zelfstandige afdelingen de leden die naar andere landen emigreren te registreren. Hierover moet bericht gezonden worden naar het hoofdbestuur met vermelding van het nieuwe adres. Gaan de leden naar landen waar nog geen S.P.K.-organisatie bestaat, dan moet de verbinding met deze leden zolang aangehouden worden tot daar ook een S.P.K.-afdeling opgericht is.

HET VERVAARDIGEN EN VERSPREIDEN VAN "STRIJDEND POLEN".

Op 29.10.50 is na enige onderbreking een nummer van "Strijgend Polen" wederom verschenen als bijlage bij de Zondagskrant "Polen in Nederland" (Polak w Hollandii). In dit schrijven wordt verzocht propaganda te voeren voor "Strijgend Polen" en kopij toe te zenden aan de Redactie. De bestaande S.P.K.-besturen, organisatie-comité's en vertegenwoordigers van het hoofdbestuur zullen zorgen voor colportage van "Strijgend Polen" en voor toezending der correspondentie. Levendige en voortdurende uitwisseling van berichten zal een verbinding zijn die onze vereniging tezamen houdt. Behalve "Strijgend Polen" zal er ook iedere week een bijlage verschijnen bij "De Witte Adelaar". De correspondentie voor de redactie van "Strijgend Polen" dient ingezonden te worden aan het volgende adres: Redactie "Strijgend Polen", Hoofdbestuur S.P.K., 18 - 20, Queens Gate Terrace, London, S.W.7.

SCHRIFTELIJKE CURSUS VOOR LEIDERS OP SOCIAAL GEBIED.

Naar aanleiding van een besluit, genomen tijdens de derde bijeenkomst van de S.P.K., betreffende cursussen voor leiders op sociaal gebied, welke door de Poolse Y.M.C.A. met medewerking van S.P.K. georganiseerd worden, heeft men de vertegenwoordigers van S.P.K. in Nederland ook hiermee op de hoogte gesteld en door de medewerking van P.T.K. is dit verder bekend gemaakt. Het hoofdbestuur van de P.T.K. in Nederland heeft besloten vijftig procent van de kosten voor zijn rekening te nemen van ieder die deze cursus volgt. Tot genoegen heeft men vast kunnen stellen, dat op heden zeventien leden van de P.T.K. in Nederland zich voor deze cursus hebben aangemeld. De grootste moeilijkheden komen voor uit een onvoldoend aantal sociale leiders, die theoretisch en praktisch behoorlijk onderlegd zijn. Theoretische en praktische voorbereiding en goede wil zijn de voorwaarden om een hoger peil op organisatorisch gebied te bereiken. Ons doel voor het jaar 1951 is het vormen van nieuwe groepen van sociale leiders en daardoor het peil van de organisatie te verhogen.

KRONIEK VAN DE AFDELINGEN.

Nederland.

Twee jaar geleden zijn wij begonnen samen te werken met

S.P.K. wat voor ons goede resultaten gehad heeft. Bij afdelingen van de S.P.K. in Venlo, Vlassingen, Breda, en onderafdelingen bestaan S.P.K.-kernen. Men meent dat de samenwerking tussen S.P.K. en S.P.K. de Poolse emigranten in Nederland samen zal brengen waardoor de verwezenlijking van ons doel in het buitenland bevordert wordt.

Ierland.

Op 5.10.50 is in Dublin een bijeenkomst geweest van de S.P.K.-leden in Ierland waarop o.a. een nieuw hoofdbestuur is samengesteld.

Italië.

De Pauselijke hulpcommissie organiseerde een internationale tocht langs de oorlogskerkhoven in Italië. Aan deze tocht hebben oud-strijders van alle landen die gesneuvelde kameraden hadden, deelgenomen. Er was ook een S.P.K.-delegatie, die op audiëntie bij de Paus is geweest onder leiding van Kolonel W. Zahorski, die een memorandum heeft afgegeven over vrijheid van godsdienst.

Canada.

De organisatie van S.P.K. omvat achttien kringen met 650 leden.

Duitsland. (Britse zone)

Het hoofdbestuur van S.P.K. in deze zone geeft extra bulletins uit bestemd voor emigrerende leden. Het doel ervan is: "Wij mogen onze leden niet verliezen".

Noorwegen.

Voor dit land is een nieuwe vertegenwoordiger gekomen, n.l. Kolonel J. Orlikowski en in enkele Poolse verenigingen is de opbouw van normale S.P.K.-kringen begonnen.

Zwitserland.

Op 24.9.50 was in Zürich de vierde S.P.K.-bijeenkomst. Op deze bijeenkomst is bekend gemaakt wat S.P.K. in Zwitserland bereikte voor Poolse belangen zoals hulp aan zieken, invaliden enz.

Zweden.

In verband met de emigratie van de voorzitter van S.P.K. in Zweden naar Canada, heeft de heer B. Kurowski deze functie overgenomen.

Gemengd nieuws.

De organisatie der S.P.K. wordt steeds groter. In de naaste toekomst zal de actie beginnen in Nieuw Zeeland, Spanje, op de Falkland-eilanden en in Brazilië. Ook in Frans Marokko worden drie S.P.K.-kringen opgericht.

Emigratie naar U.S.A.

In verband met de moeilijkheden bij het verkrijgen van visa voor de U.S.A. naar aanleiding van de regelingen betreffende niet-toelating van Communisten, Nazisten en Fascisten moeten Poolse emigranten die in de U.S.A. willen immigreren zich aan een onderzoek onderwerpen.

Hulp bij emigratie.

Een Poolse-Amerikaanse uitvoerende commissie heeft bekend gemaakt, dat de vakbonden in Australië, Nieuw Zeeland en Canada hulp hebben beloofd aan degenen die naar deze landen willen emigreren.

Aanvragen zijn te richten aan: voor Australië: Mr. Tom

For Party: General Secret of Australian Workers Union, P.O.
Box 1007, Sydney, Australia, of Mr. H.J. Dackowski, District
Secretary of T.U. Southern Area, Brisbane, Queensland, Australia.
FI-UK-NEDLAND: Mr. A.M. McDonald, National Secretary N. Zealand
Labour Union, D.J.O. Building, Wellington, New Zealand.
CANADA: Mr. Gordon Cushing, General Secretary Treasurer Trade
and Labour Congress of Canada, 172, McLaren Str., Ottawa, Canada.

CULTURELE EN WETENSCHAPPELIJKE AFDELINGEN.

1. Hulpboekje voor leeszaalen bij de kringen.

Om het werk in de kringleeszaalen te vergemakkelijken wordt
een hulpboekje voor leeszaalen door het hoofdbestuur uitgegeven.
Alle kosten komen voor rekening van het hoofdbestuur. Wij ver-
zoeken van dit boekje een goed gebruik te maken en het zorg-
vuldig te bewaren. Om kosten te sparen worden deze boeken
als volgt toegewezen: Australië twee exemplaren; Argentinië
twee exemplaren; Nederland een exemplaar; enz.

2. Amateur-toneelverenigingen.

Bij S.P.K.-kringen dient naar de mogelijkheid van het oprichten
van een toneelgroep te worden uitgekeken. Hiervoor zijn de
culturele en sociale leiders verantwoordelijk en berichten
hierover verwachten wij vóór 1 Februari 1951. Verslagen van
uitvoeringen zijn te richten aan: "Strijdend Polen". Alle
berichten hieromtrent kunnen het hoofdbestuur een vingervijzing
zijn bij het instrueren van andere kringen. Deze oproep was
getekend door T. Drwe(n)ski en Dr. Z. Kasprzycka.

UITGAVE VAN PORTRETTEN VAN DE GENERAAL STEFAN ROWECKI ("Grot").

Door studie van de Poolse ondergrondse beweging heeft men
een portret kunnen uitgeven van de Generaal Rowecki, het voor-
malige verzetshoofd in Polen, die na zijn arrestatie in 1943
in Sachsenhausen gedurende de maand Augustus 1944 werd vermoord.
Deze portretten zijn verkrijgbaar bij: The Polish Underground
Movement 1939 - 1945, Study Trust, Barclays Bank, Ltd, 23 Gros-
venor Gardens, London, S.W. 1.

EIGEN BOEK

Heb je in je kamer onder vele andere zaken ook een eigen boek?
Dat boek is je grote vriend en onschatbaar in je eenzaamheid.
Het gaat er niet om dure boekenverzamelingen aan te leggen.
Iedereen moet een kleine bibliotheek hebben, die hem als hij er
naar kijkt aan Polen herinnert.

Poolse boeken zijn te koop bij de volgende firma's:

1. Gryf Publication Ltd, 169 - 171, Battersea Church Road, London
S.W. 11.
2. Centrala Handlowa SPK, 57, Edbrooke Rd, London, W. 9. of
18 - 20 Queens Gate Terrace, S. W. 7.
3. "Veritas", Katolicki Ośrodek Wydawniczy, 2, Praed Mews, London
W 2.
4. Ksie(n)garnia Polska "Orbis", 38, Knightsbridge, London, S.W. 1
5. Tern/Rybitwa/ Book Co. Ltd, 11, Allfathing Lane, London, S.W.18

APPEL

Over alle aangelegenheden die in verband staan met S.P.K.
in Nederland dient men zich te wenden tot: Ir. J. Hekner,
Jonckheerlaan 13, Eindhoven.

Alle aangelegenheden, pers en redactie betreffende, zijn te
behandelen met bovengenoemde of met de vertegenwoordiger van
S.P.K.: S. Werner, Nieuweweg 7, Venlo.

POOLSE KATHOLIEKE VERENIGING IN NEDERLAND
BIJEL VAN HET HOOFDBESTUUR.

Datum Poststempel.

Bericht no. 1/51.

1. Algemeen.

In verband met de vierde bijeenkomst van de Poolse Katholieke Vereniging in Nederland, waaraan de vertegenwoordigers van alle plaatselijke groepen hebben deelgenomen, delen wij U mede, dat in de toekomst een hechtere samenwerking tussen S.P.K. en P.T.K. is te voorzien. Enige kringen moeten hierover nog beslissen. Een rapport betreffende deze zaak dient voor 15 Februari a.s. bij het hoofdbestuur binnen te zijn. Als bijlage doen wij U een schema van voornoemde samenwerking toekomen.

2. Informatie.

Om de wijze van samenwerking duidelijk te maken berichten wij nog het volgende:

1. De aangelegenheid van de samenwerking tussen beide organisaties is niet op instigatie van een dezer organisaties geschied; Het is dringend noodzakelijk dat alle Poolse organisaties met hetzelfde doel zich verenigen om hun gezamenlijke kracht in de strijd voor het vrije Polen beter te kunnen uitbuiten. Er zal een tijd komen, dat men van het hele Poolse volk en vooral van de emigranten veel offers vraagt voor de toekomst van het land. Alleen verenigde kracht zal ons in staat stellen het ideaal te bereiken.
2. Mocht het geval zich voordoen dat de verbinding niet tot stand komt, dan blijft de huidige toestand bestaan zodat alleen S.P.K.-kernen bij P.T.K.-groepen worden opgericht.
3. Betreffende de bijlage delen wij U mede, dat er geen veranderingen plaats zullen hebben in de statuten van P.T.K. Alleen worden aan deze statuten enige nieuwe richtlijnen van S.P.K. toegevoegd. In verband met financiële aangelegenheden betreffende beide organisaties worden wij gedwongen ons te verenigen.
4. Het schema van de samensmelting van beide verenigingen kan de souvereiniteit van P.T.K. niet aantasten. Ingeval wij het schema aannemen kunnen wij integendeel rekenen op ondersteuning van de wereldorganisatie S.P.K. Daardoor komt P.T.K. op de weg waar onze vrijheidsgedachten gemobiliseerd worden en de Poolse doelstellingen verwezenlijkt worden. Wij hopen, dat ieder die over een gezond verstand beschikt begrip toont voor deze zaak en ons op dit gebied helpt.

Hoofdbestuur van de P.T.K.
in Nederland.

SCHEMA VAN SAMENWERKING TUSSEN S.P.K. en P.T.K.

1. Het hoofdbestuur van de Poolse Katholieke Vereniging in Nederland en het hoofdbestuur van de Vereniging van Poolse Oud-Strijders, besluiten op grond van paragraaf XVIII p.1. van de S.P.K.-statuten, in aanmerking nemende dat beide organisaties dezelfde doeleinden nastreven, een overeenkomst aan te gaan.
Op grond van dit verdrag zal P.T.K. in Nederland samen gaan werken met de S.P.K.-hoofdafdeling in Londen. Deze overeenkomst omvat de volgende punten:
2. De statuten van P.T.K. worden gelijkgesteld met die van S.P.K.
3. P.T.K. neemt de plichten en rechten van S.P.K. over.
4. P.T.K. zal dezelfde bijdrage storten als S.P.K.
5. P.T.K. behoudt eigen financiële en zakelijke leiding.
6. S.P.K. behoeft geen verantwoording te dragen voor financiële en zakelijke aangelegenheden en eventuele kastekorten van P.T.K.
7. P.T.K. geniet op het gebied van financiële en materiële toewijzingen dezelfde rechten als S.P.K.
8. De leden van P.T.K. hebben het recht van alle S.P.K.-voor-rechten gebruik te maken.
9. Leden van P.T.K. die op S.P.K.-bijeenkomsten aanwezig zijn moeten de voorschriften van S.P.K. opvolgen.
10. Bedoelde samenwerking houdt op te bestaan:
 - a. wanneer $\frac{2}{3}$ van alle PTK-leden zich uitspreken tegen deze samenwerking.
 - b. indien de scheiding wordt voorgesteld door het Hoofdbestuur van SPK.
11. De overeenkomst komt tot stand zodra beide verenigingen be-sloten hebben tot een fusie over te gaan.
12. Voorlopige regeling: In het Hoofdbestuur van PTK, gekozen voor 1951, worden minstens twee leden van de SPK-delgatie in Neder-land opgenomen, waarvan minstens een zitting krijgt in het uitvoerend comité van PTK.

-----0000000000-----

N O T A.

Van. : CVV/I
Voor : CO 101917

Betr.: Blad NARODOWIEC

Het in Parijs uitgegeven Poolse blad Narodowiec is een blad van de Poolse boerenpartij, waarvan de leider MIKOLAJCEK is. In zijn bovengenoemd blad ageert hij fel tegen de S.P.K. (Stowarzyszenie POLSKICK Kombatantow). De S.P.K. is een voortzetting van de Pilsudski-partij ook genaamd SANACJA. De leiding van de S.P.K. berust bij generaal Anders en in Nederland is een van de voormannen de Poolse ingenieur H.J. MINKIEWICZ uit Vlissingen.

Het doel van het felle ageren van MIKOLAJCEK tegen de S.P.K. moet gezocht worden in het feit, dat de leider van de S.P.K. de vereniging als zodanig zou willen gebruiken voor politieke doeleinden om t.z.z. in Polen aan de macht te komen.

De S.P.K. heeft een internationaal politiek karakter en wil alle Polen omvatten, die verspreid over de wereld leven. De S.P.K. zou er financieel goed voorstaan.

Het bericht van K.B. over KWIATKOWSKY zal vermoedelijk afkomstig zijn uit de kringen van de S.P.K., die het blad Narodowiec niet welgezind zijn.

CVV/I 15.2.51

975-11
VERTROUWELIJK.

No. 11298/11365/74.

2 Januari 1951

In vervolge op ons schrijven dd. 17 November 1950 No. 11287/74 kan thans het navolgende bericht worden:

Van een Poolse contact werd vernomen dat de vergadering te Breda gehouden is op 18 en 19 November 1950 en dat deze door 32 afgevaardigden uit Nederland is bezocht. Het geheel stond onder leiding van KINGZEL, Michel Adam, geboren 28.11.09, voorzitter van de Poolse Katholieke Verenigingen in Nederland, wonende te 's-Gravenhage.

Een fusie tussen de Poolse verenigingen in Nederland is niet tot stand gekomen; verschillende afdelingen brachten bezwaren tegen deze fusie naar voren. Wel werd besloten deze fusie eerst nog eens in de afdelingen te bespreken.

Ook de door Londen gevraagde bijdrage van 4% van het maandloon werd afgewezen. Uit Engeland waren twee afgevaardigden aanwezig die dit voorstel verdedigden.

Als bestuurslid uit Limburg werd met 25 stemmen gekozen RUSINEK, Wojciek, geboren 15.4.24 te Jareslaw, Pool, werkzaam op Staatsmijn Hendrik onder no. 7584, wonende te Brunssum, Gezellenhuis Pelgrimsweg.

Rusinek staat gunstig bekend. Hij is een degelijk organisatieman en geniet het vertrouwen van de grootste meerderheid der D.P.-Polen. Hij is R.K. en voorstander van één R.K. Poolse organisatie. Hij was in Polen illegaal werker en heeft meerdere jaren in een Duits concentratiekamp doorgebracht. Hij staat in geregeld contact met Kinzel voornoemd.

Genoemde Kinzel heeft op 26 November 1950 een bezoek gebracht aan Poolse landgenoten in de gezellenhuizen "Egge" en "Pelgrims-weg" te Brunssum. Hij was vergezeld van een uit Polen gevlucht vliegerofficier die op doorreis was naar Canada. Kinzel heeft met meerdere landgenoten een onderhoud gehad en heeft aan hem gestelde vragen beantwoord. Verder heeft hij de namen genoemd van goede Poolse kranten, die in Londen verschijnen en een juist beeld geven omtrent de tegenwoordige toestanden in Polen. Door enkele Polen werden inlichtingen gevraagd omtrent de oprichting van een Poolse leger in West-Europa. Kinzel verklaarde hierop geen antwoord te kunnen, noch te mogen geven.

De naam van de Poolse vliegerofficier is niet bekend geworden.

X1 ↓ a.p. Kasprzyk. N: 79

No: 582.- DIENTSTGEHEIM.-

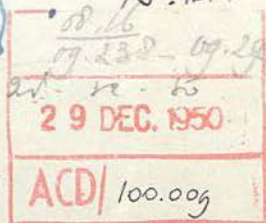
19 December 1950.-

Onderwerp: "Optreden in België van
oud-Pools Generaal ANDERS".-

Bijlagen : één.

A A N : B.II.-

V A N : W.-

In aansluiting aan d.z.bericht, No:575,d.d.
16 December 1950, betreffende bovenvermeld onderwerp, heb ik
de eer U hierbijgaand te doen toekomen, een knipsel uit de
"Gazet van Antwerpen" van heden, 19 dezer, waaruit U moge
blijken, dat Generaal ANDERS de in België verblijvende Poolse
oudstrijders heeft bezocht en derhalve het vermoeden, dat
hij ook aan de in Nederland verblijvende Polen een bezoek zal
brengen, enige grond vindt.

B | Aangezien aan de achterzijde van bijgaand artikel,
een bericht is afgedrukt betreffende de vestiging te Berlijn
van de "West-Europese Kominform", is dit niet opgeplakt.-

De beste bescherming voor de burgerbevolking bij deze koude is het dragen van een Pelsmantel van het NIEUW PELSEN PALEIS, 118, Nationalestr. Antw. 14162

Limburg

UIT LOZEN-BOCHOLT

PIJNLIJK ONGEVAL. — Bij het houtzagen in zijn schuur, zaagde landbouwer C. Servaes, op de wijk Varkensbos, zich twee vingers af.

Een bezoek aan de Polen in Limburg

GENERAAL ANDERS TE WATERSCHEI

Na vooreerst een bezoek gebracht te hebben aan de Poolse kolonie te Eidsen, waar de Poolse vrijheidsheld, generaal Anders, een spreekbeurt hield over zijn veldtochten in Europa, kwam hij met een half uur vertraging in de Genkermijnwijk, waar heel wat afvaardigingen van Poolse en Belgische oud-strijdersverenigingen de generaal opwachtten.

Om 13 uur werd in de Christus-Koningskerk te Waterschei een plechtigheid opgedragen ter nagedachtenis der Poolse gesneuvelden. Op het koor stonden tal van vaandels opgesteld, terwijl we naast de Poolse generaal Anders opmerkten: kolonel Mary, afgevaardigde van de minister van Landsverdediging; kapitein Lubinski; minister Zaleski; majoor Vandenbruwaene, bevelhebber der rijkswacht Limburg; luitenant Torfs, districtbevelhebber der rijkswacht; dhr Grabowski, voorzitter van de Poolse oud-strijders in België.

Verder hadden nog van Belgische zijde plaats genomen dhh. Bollen, afgevaardigde van de gouverneur; Bijmens, burgemeester van Genk; Meyers, volksvertegenwoordiger; Leynen, senator; Knops, arrondissementscommissaris; Theelen, voorzitter van het Rode Kruis van Limburg; Fontaine en Allard, respectievelijk bestuurders-beheerders der kolonmijnen Waterschei en Zwartberg; Jorissen, reserve-kapitein, tal van ingenieurs en vertegenwoordigers van Poolse en Belgische verenigingen.

De Poolse Pater Kubisz hield een diep inslaande kanselrede.

De kerkelijke plechtigheid werd besloten met de vaderlandse liederen, waarna in de Clubzaal van het Casino een lunch aangeboden werd.

Te 16 uur had in de zaal Casino een academische zitting plaats voor de Polen. E. Pater Justinianus sprak het inleidend woord. Een bruidje bood nadien een bloemengarve aan, waarna een zangkoor optrad. Hierna besteeg generaal Anders het verhoog en weidde uit over de kriegsverrichtingen der Polen in Europa. De rede werd vaak door ovaties onderbroken, terwijl de generaal bij het verlaten van de zaal op luide toejuichingen onthaald werd.

De "GAZET VAN ANTWERPEN"
van Dinsdag, 19 Dec.'50

BREDA, 22 December 1950.

DUPLICAT
99900

In antwoord op Uw schrijven d.d. 25 November 1950, no. 97285, betreffende: "Vergadering van Poolse verenigingen in Breda", heb ik de eer U het navolgende te berichten:

Op Zaterdag, 18 en Zondag, 19 November 1950, had in het café-restaurant "Het Wapen van Breda", Grote Markt 49, alhier, de gebruikelijke jaarvergadering plaats van de Poolse katholieke vereniging in Nederland.

Aanwezig waren ongeveer 55 personen, vertegenwoordigend 23 à 24 plaatselijke afdelingen van bovengenoemde vereniging, die in geheel Nederland 25 à 26 afdelingen telt.

De vergadering stond onder leiding van Ir. J. MINKIEWICZ uit Vlissingen. Ook werd deze vergadering bijgewoond door een zekere DRWESKI uit Londen, zijnde een gedelegeerde van de S.P.K. (Stowarzyszenie Polskich Kombatantów - bond van Poolse oud-strijders).

Genoemde Genoomde S.P.K. in een organisatie van de buiten Polen verblijvende oud-strijders, die in de meest Westerse landen haar afdelingen heeft.

Deze organisatie heeft contact opgenomen met het bestuur van de Poolse katholieke vereniging in Nederland, teneinde mogelijkheden na te gaan om tot een fusie te komen.

Het hoofdbestuur van de Poolse katholieke vereniging in Nederland staat afwijzend tegen vorenbedoelde fusie en is van mening, dat deze fusie ook niet tot stand zal komen, daar de meeste afdelingen hiervoor niet veel voelen.

De uiteindelijke beslissing zal worden overgelaten aan de leden van de aangesloten afdelingen.

De volgende afdelingen waren op voornoemde vergadering vertegenwoordigd: Amsterdam, Arnhem, Breda, Budel, Eindhoven, 's-Gravenhage, Hengelo, Leerdam, Leiden, Oldenzaal, Oosterhout, Sittard, Utrecht, Venlo, Vlissingen en nog enkele andere onbekend plaatsen.

F. 462

60 99260

No: 575.- DIENSTGEHEIM.-

16 December 1950.-

Onderwerp: "Optreden in België van
oud-Pools Generaal ANDERS".-

Bijlagen : drie.-

A A N : B. II.-

V A N : W.-

20 DEC. 1950

ACD/99455

OP KAART

ACD/18

DAT: 5-51

PAR: 001

Hierbijgaand heb ik de eer U te doen toekomen, een viertal opgeplakte artikels uit verschillende Belgische dagbladen, betreffende het optreden van de Oud-Oppebevelhebber van de Poolse strijdkrachten buiten Polen, Generaal ANDERS, voor de "Grandes Conférences Catholiques" in het Paleis van Schone Kunsten te Brussel, in de avond van Woensdag, 13 December j.l.

Naar U daaruit moge blijken, hebben communistische raddraaiers - die daartoe in "De Rode Vaan" van 9/10, 12 en 13 December j.l. in vlammende artikels waren opgeroepen - getracht Generaal ANDERS het spreken onmogelijk te maken.

Waar ook in Nederland een aantal - tot het vroegere leger van Generaal ANDERS behoord hebbende - Polen verblijft, moet het - naar de mening van "Spil" - niet uitgesloten worden geacht, dat deze binnenkort ook hier te lande - al-dan niet op uitnodiging van bepaalde Katholieke- of andere centra - zal komen spreken.

Indien dit het geval zou blijken te zijn, moge ik U in overweging geven, ten behoeve daarvan vroegtijdig de nodige maatregelen te doen treffen, ter handhaving van de openbare orde en veiligheid".-

De fascist Anders hevig uitgejouwd te Brussel

Gisterenavond nam de "Poolse" fascist en oorlogsmisdadiger Anders in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel het woord, dit om onder de auspiciën van de "Grandes Conférences Catholiques" zgz. te spreken over de veldslag bij Monte Cassino, doch in werkelijkheid om tot de oorlog tegen de U.S.S.R. en de Volksdemocratieën op te roepen.

Toen hij het woord nam, waren 100 politieagenten opgetrommeld — deze in burger niet meegerekend — om hem te beschermen. Onmiddellijk echter werd hij op luide kreten zoals "Leve de Poolse Volksrepubliek", "Leve de Strijd voor de Vrede", "Weg met het fascisme" enz. onthaald. Anders werd verplicht zijn smerige rede regelmatig te onderbreken, daar het geroep niet uit de lucht was.

Verbolgen democraten onthaalden hem daarenboven op enkele goedgegemaakte eieren... Het spreekt natuurlijk van zelf, dat de politie van de Leopoldistische burgemeester van Brussel, Van de Meulebroucke, de Vredesstrijders die zeer talrijk waren opgekomen, op hardhandige wijze te lijf ging. Doch het buitensleuren van talrijke betogers kon de kreten tegen de fascistische provocateur niet smoren.

Op het ogenblik dat wij deze regels schrijven gaat de betoging tegen de oorlogstoker Anders onverminderd verder.

Morgen brengen wij uitvoerig verslag over de krachtige actie die door de Brusselse democraten werd gevoerd.

Maandag a.s. komt de oorlogstoker Acheson naar Brussel om de herbewapening van Duitsland te doen bekrachtigen

PROTESTEERT tegen de wederoprichting van de Wehrmacht!

STUURT UW DELEGATIES NAAR DE AMERIKAANSE AMBASSADE OM UW WIL, DE VREDE TE VERDEDIGEN, TE BETUIGEN !

"DE RODE VAAN"

van Donderdag, 14 December 1950.-

Kommunistische herrieschoppers verstoren voordracht van generaal Anders te Brussel

De konferentie, welke generaal Anders, de gewezen opperbevelhebber van de Poolse striidmachten, Woensdagavond in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel heeft gehouden, werd gestoord door vrij hevige tegenmanifestaties.

Pas was spreker voorgesteld door mter Valvekens, lid van comité des Grandes Conférences Catholiques, die een overzicht gaf van de schitterende daden van de generaal gedurende de beide oorlogen, of een toehoorder uitte een scherpe schreeuw, waardoor verwarring ontstond onder het publiek. Was het vanwege deze dame een persoonlijke tegenmanifestatie of voelde zij zich onwel, pas later zou men de oorzaak kennen, toen nog andere witte muizen werden opgemerkt, welke door tegenmanifestanten waren losgelaten.

INCIDENTEN

Zonder verpinken begon generaal Anders zijn betoog. Hij sprak eerst over de oprichting van het nieuwe Poolse leger, dat, van 50.000 man, vrij spoedig op 120.000 man werd gebracht. Daarna handelde hij over het begin van de veldtocht in Italië van het 2e Poolse legerkorps, dat onder zijn bevel stond.

Plots klinkt geroep «Weg met de fascist» en «Leve het vrije Polen». Heftig protest vanwege het publiek bij deze laatste uitroep, terwijl de manifestanten door de politie worden buitengehouden.

Wat de konferencier betreft, deze vergenoegde zich met de kalme opmerking: «Sedert jaren ben ik gewoon aan dergelijke manifestaties». Daarna ging hij ongestoord verder en herinnerde

aan de houding van de U.S.S.R. ten opzichte van zijn land. Ditmaal verdubbelen de tegenmanifestaties. De ene uitroep volgt na de andere. Men hoorde o.m.: «De Russen hebben geholpen om u te bevrijden», «oorlogstokers». Ik herhaal wat ik gezegd heb, zo zegt spreker, waarna hij een relaas gaf van de verbanning van Poolse onderdanen naar Aziatisch Rusland, waar velen zijn omgekomen. Aan de hand van grote wandkaarten verhaalt hij de strijd van zijn manschappen voor de inneming van het door de Duitsers zo zeer versterkte bastion van Monte Cassino. Hij onderstreept de heldenmoed van allen, Amerikanen, Britten, Fransen, Polen en Nieuw-Zeelanders, die hun leven hebben gegeven voor de verovering van deze natuurlijke vesting, met de duizend en een hinderpalen.

HERRIEZAAIERS AAN DE DEUR

Het betoog wordt echter geregeld onderbroken, zo door mannen als door vrouwen, die zowat overal in de zaal hebben plaatsgenomen. Op een zeker ogenblik worden stinkbommen geworpen in de richting van de spreker. De toehoorders stoppen zich de neus en de deuren worden opengezet om verse lucht binnen te laten.

Sommige aanwezigen steken de politie een hand toe, om de manifestanten buiten te gooien. Een ganse rij aanwezigen wordt verzocht de zaal te verlaten. Het publiek juicht toe en roept «De Sovjets aan de deur».

«Ge ziet hoe de bevelen van Moskou worden uitgevoerd» roept spreker uit. Het is slechts gedurende het laatste kwartier, als de onrustzaaiers — alles bijeen een vijftigtal — zijn buitengezet, dat de woordvoerder ongehinderd kan spreken, terwijl men nog het gejuig hoort dat van de straat tot in de zaal doordringt.

EINDELIJK RUST

De konferentie besluit met de beschrijving van de stormloop tegen het klooster van Monte Cassino door de Poolse troepen, op 18 Mei 1944, welke voor duizenden Polen de laatste dag is geweest. In het geheel streden 244.000 man, soldaten, mariniers en vliegers onder het wit-rode vaandel, benevens de 350.000 leden van het geheim leger in het binnenland. Tot besluit sprak generaal Anders zijn vast geloof uit in de lotsbestemming van Polen en in de moed van zijn soldaten, die, zo voegde hij er aan toe, «aan uw zijde zullen staan voor de verdediging van uwe en hunne vrijheid».

Tot slot werd spreker een langdurige ovatie gebracht.

In de zaal bemerkte men o.m. kardinaal van Roey, Mgr. Cento, apostolisch nuntius, leden van het diplomatiek korps en van de regering, alsmede militaire attachés van verscheidene landen.

De "GAZET VAN ANTWERPEN"

Avondblad

van Donderdag, 14 December '50

DE VOORDRACHT VAN
GENERAAL ANDERS TE BRUSSEL

Onderbreking door communistische betogers

RUSTVERSTOORDERS
UIT DE ZAAL VERWIJDERD

In het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel had woensdagavond een voordracht plaats, ingericht door de «Grandes Conférences Catholiques», tijdens dewelke de Poolse generaal Anders sprak over de gevechten op de Cassinoberg in Italië.

Tijdens deze voordracht werd spreker verschillende malen onderbroken door communistische betogers, die in de zaal hadden postgevat. Niettegenstaande hun heftig verzet, werden de rustverstoorders door de politie, die in groot getal aanwezig was, uit de zaal verwijderd.

Na deze incidenten, die bij het begin der voordracht plaats grepen, kwam er politieversterking aan.

Tijdens heel de duur van de voordracht moesten betogers uitgedreven worden. Witte muizen werden in de zaal losgelaten en stinkbommen geworpen, terwijl een huilkoor aangeheven werd.

"HET LAATSTE NIEUWS"

te Brussel

van 14 December 1950.-

Te Brussel

Incidentrijke Spreekbeurt van Generaal Anders

Ziehier een foto van generaal Anders, genomen in het hotel waar hij Woensdagmiddag afstapte

De conferentie, welke generaal Anders, de gewezen opperbevelhebber van de Poolse strijdkrachten, Woensdagavond in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel, heeft gehouden, werd gestoord door vrij hevige tegenmanifestaties.

Pas was spreker voorgesteld door Mter Veldekens, lid van het «Comité des grandes Conférences catholiques», die een overzicht gaf van de schitterende daden van de generaal gedurende de beide oorlogen, of een toehoorder uitte een scherpe schreeuw, waardoor verwarring ontstond onder het publiek.

Het was vanwege deze dame een persoonlijke tegenmanifestatie of voelde zij zich onwel, was later zou men de oorzaak kennen, toen nog andere witte muizen werden opgemerkt, welke door tegenmanifestanten waren losgelaten.

Zonder verpinken begon generaal Anders zijn betoog. Hij sprak eerst over de oprichting van het nieuwe Poolse leger, dat, van 50.000 man, vrij spoedig op 120.000 man werd gebracht. Daarna hield hij over het begin van de veldtocht in Italië van het 2de Poolse legerkorps, dat onder zijn bevel stond.

Plots klinkt geroep «Weg met de Fascisten» en «Leve het vrije Polen». Heftig protest vanwege het publiek bij deze laatste uitroep, terwijl de manifestanten door de politie worden buitengedreven.

Wat de conferencier betreft, deze vergenoegde zich met de kalme opmerking: «Sedert jaren ben ik gewoon aan dergelijke manifestaties». Daarna ging hij ongestoord verder en herinnerde aan de houding van Rusland ten opzichte van zijn land. Ditmaal verdubbelen de tegenmanifestaties.

De ene uitroep volgt na de andere. Men hoorde onder meer «De Russen hebben geholpen u te bevrijden», «Oorlogstoker».

Ik herhaal wat ik gezegd heb», zo zegt spreker, waarna hij het relaas gaf van de verbanning van Poolse onderdanen naar Aziatisch Rusland, waar velen zijn omgekomen. Aan de hand van grote wandkaarten verhaalt hij de strijd van zijn manschappen voor de inneming van het door de Duitsers zo zeer versterkte

bastion van Monte Cassino. Hij onderstreepte de heldenmoed van allen, Amerikanen, Britten, Fransen, Polen en Nieuw-Zeelanders, die hun leven hebben gegeven voor de verovering van deze natuurlijke vesting, met de duizend en één hinderpalen.

Het betoog wordt echter geregeld onderbroken, zo door mannen als door vrouwen, die zowat overal in de zaal hebben plaats genomen. Op zeker ogenblik worden stinkbommen geworpen in de richting van de spreker. De toehoorders stoppen zich de neus en de deuren worden opengezet om verse lucht binnen te laten.

Sommige aanwezigen steken de politie een hand toe, om de manifestanten buiten te gooien. Een ganse rij aanwezigen wordt verzocht de zaal te verlaten. Het publiek juicht toe en roept: «De Sovjets aan de deur».

«Ge ziet hoe de bevelen van Moskou worden uitgevoerd», roept spreker uit. Het is slechts gedurende het laatste kwartier, als de onrustzaaiers — alles bijeen een vijftigtal — zijn buitengezet, dat de woordvoerder ongehinderd kan spreken, terwijl men nog het gebouw hoort dat van de straat tot in de zaal doordringt.

De conferentie besloot met de beschrijving van de stormloop tegen het klooster van Monte Cassino door de Poolse troepen, op 18 Mei 1944, welke voor duizenden Polen de laatste dag is geweest. In het geheel streden 244.000 man soldaten, mariniers en vliegers onder het wit-rode vaandel, benevens de 350.000 leden van het Geheim Leger in het binnenland.

Tot besluit sprak generaal Anders zijn vast geloof uit in de lotsbestemming van Polen en in de moed van zijn soldaten, die, zo voegde hij er aan toe, «aan uw zijde zullen staan voor de verdediging van uwe en hunne vrijheid».

Tot slot werd spreker een langdurige ovatie gebracht.

In de zaal bemerkte men o.m. kardinaal Van Roey, Mgr Dento, apostolisch nuntius, leden van het diplomatenkorps en van de regering, alsmede militaire attachés van verschillende landen.

"DE NIEUWE GAZET"

te Antwerpen,
van Donderdag, 14 December 1950.

DIENSTGEHEIM

11419/74

UITTREKSEL
Van:
Voor:
O.g.v.:
Dat.:
Par.:

14 December 1950.

Van onze Poolse contacten werd vernomen, dat op Zondag 16 December 1950 te Brussel een samenkomst plaats heeft van afgevaardigden van de Poolse organisatie van Mr.Kinozel.

Op deze samenkomst, die onder leiding staat van KINCZEL Michel Adam, geboren te Stanislowow, 28 November 1909, van Poolse nationaliteit, wonende te 's-Gravenhage, Kraaijenlaan 51a, zal het woord gevoerd worden door de Poolse generaal Anders.

Als afgevaardigden van de D.P.-Polen uit Limburg vertrekken naar Brussel :

RUSINEK, Wojcieck, geboren te Jaroslaw, 15-4-24, van Poolse nationaliteit, werkzaam op Staatsmijn Hendrik onder no.7584, wonende te Brunssum, gezellenhuis Pelgrimsweg en

KOSACZ, Joseph, geboren te Nowogorody, 15-3-25, van Poolse nationaliteit, werkzaam op de Staatsmijn Hendrik onder no.7259, wonende te Brunssum gezellenhuis Pelgrimsweg.

Kosacz treedt bij de afdeling Limburg op als secretaris. Hij is een kalme, ontwikkelde jongeman, die een vurig tegenstander is van het huidige Poolse regiem. Beiden hebben een z.g. vreemdelingenpas aangevraagd.

Of van de oude emigratie ook afgevaardigden naar Brussel vertrekken, is nog niet bekend.

Datum van het bericht:
Rapporteur:
Van wie is het bericht afkomstig:
Betrouwbaarheid van het bericht:
Betrouwbaarheid van de berichtgever:
Nr. Gr.V.D. 282/50 Confidentieel.
Onderwerp: Poolse Vereniging in Nederland.
Bijlagen: Gene.

13 2027 1x
12 December 1950

05.13.
4/12-50
Contact.
Betrouwbaar
Idem.

90042

UITTREKSEL

Uit: OD 1174
Voor: OD 2027
o.g.v.s CVV 5
Dati: 20-2-52
Pag: 2

VEILIGHEIDSRAPPORT
BERICHT

Verslag van de jaarlijkse vergadering van de PKV:

Op 18 en 19 November 1950 werd te BREDA vergaderd door het hoofdbestuur van de Poolse Katholieke vereniging in Nederland, onder voorzitterschap van de Pool Minkiewicz.

Deze vergadering waarin verschillende personen spraken had ten doel;

- 1e om van gedachte te wisselen, =
- 2e om een nieuw hoofdbestuur te kiezen.

Als gast was bij die vergadering tegenwoordig, de uit Londen afkomstige en aldaar wonende Pool, genaamd: DRWESKI. Deze man is de voorzitter van de wereldorganisatie "Polish Combattants Association".

In een korte rede welke hij hield, sprak hij in hoofdzaak over het doelmatig organiseren van actie's tegen het opdringende communisme.

De Pool DRWESKI:

Voorts was aldaar als eregast aanwezig de in Den Haag wonende Pool Stanislaw SROCLYNSKI.

Tijdens deze vergadering werden aldaar in hoofdzaak civiele organisatie kwesties behandeld.

Eregast Sroczynski:

Het doel van de vergaderingen was in hoofdzaak het kiezen van een nieuw hoofdbestuur. Dit bestuur werd toen ook gekozen en op 10 December 1950 werd de verdeling der functies bekend gemaakt.

De uitslag hiervan luidt: - - - - -

- 1e. ANCEZEL, Den Haag, 1e Voorzitter, -
- 2e. Pater KOWALCZYK te Amsterdam, 1e Vice Voorzitter
- 3e. Dokter KOMAR, te Breda, 2e Vice Voorzitter en rechtskundig adviseur, -
- 4e. SWITOCZ te Eindhoven, Secretaris, -
- 5e. SZYMERSKI te Breda, Penningmeester, -
- 6e. CHMIELNICKI te Amsterdam, Referent Cultuurafd., -
- 7e. WOJAROWSKI te Nijmegen, Pers Referent, -
- 8e. RUSINEK te Brunssum, 2e Sport Referent Limburg, -
- 9e. WERNER te Venlo, 2e Pers Referent, -
- 10e. KOWALSKI te Breda, gene -,
- 11e. Mevr. MARSEILLE te Hilversum, Sociaal Referent, -
- 12e. Pater ROMALA te Utrecht, Referent Kath. Actie.

Opm.

De eerste 5 personen maken deel uit van het Presidium der PKV.

AAN: H.K.B.
Geen afschr. verzonden.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: 100228

Bijl.: gene

Betr.: Poolse Vergadering
te Breda

's-Gravenhage, 17 Januari 1951
Javastraat 68

VERTROUWELIJK

Onder verwijzing naar Uw schrijven d.d 17 November 1950,
No.11287/74 en Uw schrijven no. 11298/11365/74 d.d. 2 Januari 1951 betreffen-
de de Poolse vergadering te Breda op 18 en 19 November 1950 heb ik de eer U te
berichten, dat mij van andere zijde werd bericht, dat bedoelde vergadering onder
leiding zou hebben gestaan van de Pool H.J. MINKIEWICZ uit Vlissingen, zulks in
afwijking met hetgeen door Uw contact was gemeld.

Ik moge U verzoeken bij Uw contact nog eens naar de juist-
heid van zijn melding te willen informeren.

Aan de Heer J.Th.Merkus
Commissaris van Rijkspolitie
bij de Staatsmijnen
Walramstraat 27
SITTARD.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

Jhr.Mr.W.J.Th.Serraris.

mr. 9/205

DITTE BRIEF IS
 VAN: 001174
 VOOR: 002027
 O.A.V. 2.11.5
 B.V. 20-2-52
 PAR. 8

DIENTSTGEHEIM.

11287/74.

18 NOV. 1950
 ACDI 9/285

17 November 1950.

NIET O.K.
 ACDI 4C
 DAT: 9.10.51
 PAR: 8

Bij een onderhoud met enige van onze Poolse contacten vernamen wij, dat op Zondag 19 November a.k. te Breda een vergadering plaats heeft van afgevaardigden van alle Poolse organisaties in Nederland die tegen het huidige Poolse regiem zijn.

Van uit Limburg vertrekken afgevaardigden van de Z.K.P.T., de verzetsbeweging en van de z.g. jonge emigratie.

De navolgende te behandelen punten staan op de agenda:

1. Een fusie van alle in Nederland bestaande Poolse organisaties, die tegen het huidige Poolse regiem zijn. Men wil één Poolse organisatie en wel onder leiding van de Z.K.P.T.

De afgevaardigden uit Limburg hebben van hun respectievelijke organisaties opdracht vóór dit voorstel te stemmen.

2. Behandeling van een voorstel van de z.g. Poolse regering uit Londen om 4 % van het maandloon af te staan voor het vormen van een z.g. weerstandskas van waaruit alle onkosten voor propaganda voor een vrij en onafhankelijk Polen betaald kunnen worden.

Het merendeel van de Poolse organisaties in Limburg is tegen dit voorstel. Volgens hen moet de zg. Poolse regering in Londen eerst laten zien dat zij van goede wil is en moet deze meer activiteit aan de dag leggen. Enkel een onder hen verklaarden, dat zij niet voornemens waren, de in Engeland verblijvende Poolse Generaals te onderhouden. Zij verwachten van deze Generaals een behoorlijke activiteit in de strijd voor een vrij Polen.

Vanuit Zuid-Limburg gaan afgevaardigden van de afdelingen Heerlen, Heerlerheide, Waubach, Brunssum, Eijgelshoven en Kerkrade naar Breda.

De namen van de afgevaardigden zijn ons nog niet bekend.

11:29